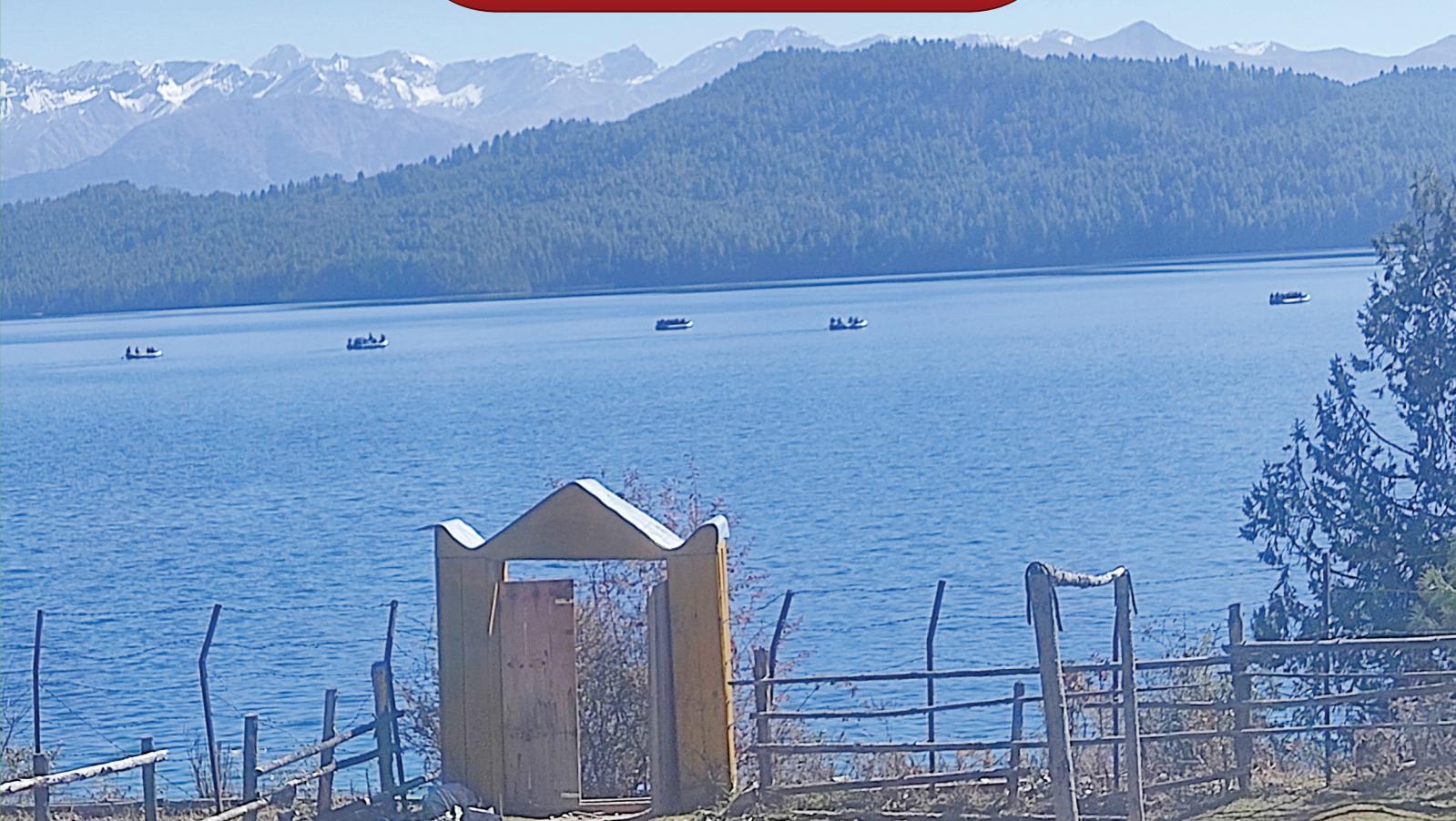

वाष्पिक प्रतिवेदन

आ.व. २०८८/०८०

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
हुट, मुगु

वार्षिक प्रतिवेदन

आ.व. २०७९/०८०

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग

रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

हुङ, मुगु

प्रकाशक	: रारा राष्ट्रीय निकुञ्ज कार्यालय हुँडु, मुगु ।
प्रतिलिपि अधिकार ©	: २०७९, रारा राष्ट्रीय निकुञ्ज कार्यालय
संरक्षक	: राजु धिमिरे, वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत
सम्पादन	: जयहरि धिताल, रेझर
सम्पादन सहयोगी	: रतिमान रावत, रेझर प्रेम चौलागाई, रेझर हिमाली खत्री, रेझर गजेन्द्र भण्डारी, खरिदार राजकुमार न्यौपाने, सि.गेमस्काउट हरिश्चन्द्र बोहोरा, सि.गेमस्काउट कर्ण बहादुर रावत, गेमस्काउट
आवरण फोटो	: अगाडि : रारा ताल, पछाडि : रारा ताल, निकुञ्जको जि.आई.एस. नक्सा : जयहरि धिताल, रेझर
फोटो सौजन्य	: पदम बहादुर बुढा, रेझर सरोज खड्का, रेझर रतिमान रावत, रेझर प्रेम चौलागाई, रेझर हिमाली खत्री, रेझर राजकुमार न्यौपाने, सि. गेमस्काउट हरिश्चन्द्र बोहोरा, सि. गेमस्काउट विशुराज आचार्य, सि. गेमस्काउट डिल बहादुर बुढा, सि. गेमस्काउट जय बहादुर रोकाया, सि. गेमस्काउट दिनेश महत, सि. गेमस्काउट राजेश हमाल, सि. गेमस्काउट प्रयागराज कुमाई, सि. गेमस्काउट
सम्पर्क ठेगाना	: रारा राष्ट्रीय निकुञ्ज कार्यालय हुँडु, मुगु ।
सम्पर्क नम्बर	: ९८५८३२२३०२ / ९७६५७७७४०९
इमेल	: rara.nationalpark2032@gmail.com
वेब साइट	: www.raranationalpark.gov.np
मुद्रण	: क्यापिटल प्रेस प्रा. लि., नेपालगञ्ज, बाँके (०८१-५५१४६६)

तेरो भनाई

नेपालको कर्णाली प्रदेशको मुगु र जुम्ला दुई जिल्लामा १०६ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफलमा फैलिएर रहेको रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज देशकै सबैभन्दा सानो र अग्रणी राष्ट्रिय निकुञ्ज हो। उच्च हिमाली क्षेत्रमा रहेको पारिस्थितिकीय प्रणाली, सम्प्रज्ञ जैविक विविधता, धार्मिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा, रारा ताल र त्यसको जलाधार क्षेत्र, महत्वपूर्ण जडिबुटीहरूको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्दै पर्याप्यटन प्रबर्द्धन गरी यस क्षेत्रको सामाजिक र आर्थिक अवस्थामा ऋमशः सुधार गर्दै जानु यस राष्ट्रिय निकुञ्ज र यसको मध्यवर्ती क्षेत्रको मुख्य उद्देश्य रहेको छ। नेपालकै सबैभन्दा ठुलो रारा ताल, यस तालमा पाईने ७ प्रकारका माछाहरूमध्ये ३ प्रकारका रैथाने असला माछा, हिउँदमा बसाई सरी आउने पानी हाँसहरू, यहाँ पाईने कस्तुरी मृग, रेड पाण्डा (हाव्रे), हिमाली कालो भालु, डाँफे, चिर कालिज जस्ता वन्यजन्तु तथा पशुपक्षीहरू यस निकुञ्जको मुख्य आकर्षणभित्र पर्दछन्। सिमसार क्षेत्रहरूको अन्तराष्ट्रिय महासन्धि रामसारले सन् २००७ मा रारा ताललाई अन्तराष्ट्रिय महत्वको सिमसारको सुचीमा सुचीकृत गर्नुले यस निकुञ्जको महत्वलाई अन्तराष्ट्रिय समुदाय समक्ष पुर्याई थप पहिचान गराएको छ।

यस आर्थिक वर्षमा वन्यजन्तुको चोरीशिकार एवं वन पैदावार र जडिबुटीको चोरी निकासी नियन्त्रण गर्दै दुर्लभ र महत्वपूर्ण वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको संरक्षणमा निकुञ्ज कर्मचारी, निकुञ्ज सुरक्षार्थ तैनाथ श्री श्रीबक्स गुल्म, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह र सो अन्तर्गत रहेको समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण उप-समितिको योगदान र भूमिका प्रभावकारी रहेको छ। निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा १० वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालित मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रमबाट स्थानीय समुदायमा संरक्षण सम्बन्ध चेतना अभिवृद्धिका साथै प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण, सामुदायिक विकास, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति र सो अन्तर्गतका समुहहरू गठन पुर्नगठन, समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण उप-समिति परिचालन तथा सशक्तिकरण, संरक्षण शिक्षाजस्ता कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिएको छ। यस किसिमका कार्यक्रमहरूले निकुञ्ज एवं मध्यवर्ती क्षेत्रको वन र वन्यजन्तुको संरक्षणमा उल्लेखनिय भूमिका खेलेको छ।

यस प्रतिवेदनमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको लागि नेपाल सरकारको स्वीकृत वार्षिकबाट सम्पन्न भएका कार्यक्रमहरू समावेश गरिएका छन्। यसको अतिरिक्त उक्त अवधिमा मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन, चोरी शिकार/निकासी तथा अवैध व्यापार नियन्त्रण, पर्याप्यटन व्यवस्थापन तथा भौतिक पूर्वाधारहरूको निर्माण एवं मर्मत सुधार, आगलागि नियन्त्रण, दुहुरा वन्यजन्तु उद्धार, संरक्षणसम्बन्ध चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम, निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा भएका अध्ययन अनुसन्धान लगाएतका विषयहरू समेटिएका छन्।

नेपालकै गौरव र कर्णाली प्रदेशकै आर्थिक र सामाजिक सबलिकरणमा सम्भावना बोकेको उच्च हिमाली क्षेत्रमा अवस्थित रारा तालको संरक्षण र विकास, सम्प्रज्ञ जैविक विविधता, जडिबुटी तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण, पर्याप्यटन प्रबर्द्धन अभियानमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउनु हुने कर्णाली प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार, स्थानीय प्रशासन, सुरक्षा निकायहरू, सञ्चार जगत, नागरिक समाज, मध्यवर्ती क्षेत्रका समूह/समिति, मध्यवर्ती सामुदायिक वन, पर्यटन व्यवसायी तथा स्थानीय व्यक्तिहरूको साथसाथै प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्ने सम्पूर्ण संरक्षण प्रेमीहरूलाई हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै आगामी दिनमा समेत संरक्षण जस्तो महान कार्यमा आ-आफ्नो क्षेत्रबाट सहयोग पुर्याई जैविक विविधता संरक्षणको कार्यमा ऐक्यबद्धता जनाई दिनका लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछौ।

राजु घिमिरे
निमित्त वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत

विषय-सूची

क्र.सं.	विषय	पेज नं.
१.	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज र यसको मध्यवर्ती क्षेत्रको संक्षिप्त जानकारी	१
२.	निकुञ्ज संरक्षण तथा व्यवस्थापन	३
३.	वार्षिक कार्यक्रम तथा आयोजना	३
	३.१ गाष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आगक्ष आयोजना	३
	३.२ मध्यवर्ती क्षेत्र विकास कार्यक्रम	६
४.	मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन	८
	४.१ निजी आवादीको वन पैदावार व्यवस्थापन	८
	४.२ मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व न्युनीकरण	८
५.	वन तथा वन्यजन्तुजन्य मुद्दा तथा अपराध नियन्त्रण	८
	५.१ वन्यजन्तुको चोरी शिकार तथा अवैध व्यापार र वन पैदावारको चोरी निकासी नियन्त्रण	८
	५.२ यस कार्यालयमा रहेका मुद्दा सम्बन्धि विवरण	९
	५.३ युवा जागरण अभियान	९
	५.४ वन अतिक्रमण व्यवस्थापन	१०
६.	उद्धार गरिएका तथा मृत्यु भएका वन्यजन्तुहरूको व्यवस्थापन	१०
७.	पर्यटन विकास तथा पर्यटक विवरण	१०
८.	अध्ययन अनुसन्धान अनुमति	१०
९.	राजश्व सम्बन्धी विवरण	११
१०.	बेरुजु सम्बन्धी विवरण	११
११.	संरक्षण सम्बन्धि चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम	११
	(क) विश्व सिमसार दिवस, २०७९	११
	(ख) CBAPU Day, २०७९	११
	(ग) वन्यजन्तु सप्ताह २०८०	११
	(घ) सञ्चार माध्यमबाट प्रचार प्रसार	११
१२.	कर्मचारी व्यवस्थापन	१२
१३.	विविध	१२
	(क) निकुञ्ज कार्यालयबाट उपलब्ध गराईएको वन पैदावारको विवरण	१२
	(ख) विशिष्ट महानुभावबाट निकुञ्ज भ्रमण	१२
अनुसुची :	१ रारा राष्ट्रिय निकुञ्जको चारकिल्ला सहितको सिमाना	१३
अनुसुची :	२ मध्यवर्ती क्षेत्रको चारकिल्ला सहितको सिमाना	१४
अनुसुची :	३ रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय र अन्तर्गत रहेका रेजिपोष्ट एवं पोष्टहरूको विवरण	१६
अनुसुची :	४ रारा राष्ट्रिय निकुञ्जमा हालसम्म तैनाथ गुल्म तथा सेमुहरूको विवरण	१६
अनुसुची :	५ आ.ब. २०७९/०८० को वार्षिक प्रगति	१७
अनुसुची :	६ मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको विवरण	२०
अनुसुची :	७ मध्यवर्ती सामुदायिक वनको विस्तृत विवरण	२१
अनुसुची :	८ आ.ब. २०७९/०८० को वार्षिक प्रगति-मध्यवर्ती कार्यक्रम)	२५
अनुसुची :	९ वन्यजन्तुले गरेको क्षति वापत प्रदान गरिएको राहत वितरण विवरण	२६

अनुसुची : १० मुद्दा सम्बन्धी विवरण	२७
अनुसुची : ११ चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि युवा परिचालन अभियान	३०
(क) समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण इकाईका पदाधिकारीहरूको विवरण	३०
(ख) स्थापनाकाल देखि हालसम्म कार्यरत प्रमुख-संरक्षण अधिकृतहरूको नामावली	३३
 अनुसुची : १२ अतिक्रमण सम्बन्धी विवरण	३४
अनुसुची : १३ पर्यटकको विवरण	३७
(क) यस आ. व. मा निकुञ्ज क्षेत्र भ्रमण गर्ने पर्यटकहरूको विवरण	३८
(ख) स्थापनाकालदेखि हालसम्मको विदेशी पर्यटक (सार्क र अन्य)	३९
(ग) नेपाली पर्यटकहरूको विवरण	३९
 अनुसुची : १४ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा भएका होटल लजहरूको विवरण	३९
अनुसुची : १५ अध्ययन/अनुसन्धान अनुमति सम्बन्धी विवरण	४०
अनुसुची : १६ राजश्व सम्बन्धी विवरण	४०
(क) यस आ.व. को राजश्व विवरण	४०
(ख) रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट हालसम्म संकलन गरिएको राजश्व विवरण	४०
 अनुसुची : १७ कर्मचारी सम्बन्धी विवरण	४१
(क) यस आर्थिक वर्षमा यस कार्यालयबाट सरुवा भई गएका कर्मचारीहरूको विवरण	४१
(ख) यस आर्थिक वर्षमा यस कार्यालयमा सरुवा भई आएका कर्मचारीहरूको विवरण	४१
(ग) यस कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण	४२
(घ) पदपूर्ति र रिक्त कर्मचारीको विवरण	४५
(ङ) यस कार्यालयका कर्मचारीद्वारा तालिम/गोष्ठीमा सहभागी भएको विवरण	४६
(च) रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको संगठन संरचना	४६
(छ) कार्यालय तथा पोष्टहरूको सम्पर्क मोवाइल नम्बर	४७
 अनुसुची : १८ यस आ.व. को वन डेलो सम्बन्धी विवरण	४७
अनुसुची : १९ रारा ताल अन्तर्राष्ट्रिय महत्वको सिमसार क्षेत्रमा सुचीकृत भएको प्रमाणपत्र	४७

१. रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज र यसको मध्यवर्ती क्षेत्रको संक्षिप्त जानकारी

वि.सं. २०३२ सालमा घोषणा भई २०३४ साल श्रावण २४ गते राजपत्रमा सूचना प्रकाशन भई स्थापना भएको यस राष्ट्रिय निकुञ्ज नेपालको सबैभन्दा सानो र एक अग्रणी राष्ट्रिय निकुञ्ज हो । जैविक विविधता, धार्मिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा र नेपालको सबैभन्दा ठुलो ताल रारा ताल र त्यसको जलाधार क्षेत्रको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यका साथ स्थापना भएको नेपालको उत्तर पश्चिममा पर्ने कर्णाली प्रदेशको मुगु र जुम्ला जिल्लामा अवस्थित यस निकुञ्जको क्षेत्रफल १०६ वर्ग कि.मि. रहेको छ भने यो निकुञ्ज २९° २६'-२९° ३४' उत्तरी अक्षांश र ८२° ००'-८२° १०' पूर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ । यस निकुञ्जको अधिकतम भाग (९०%) मुगु र बाँकी भाग (१०%) जुम्ला जिल्लामा पर्दछ । निकुञ्ज तथा यसको मध्यवर्ती क्षेत्र समुन्द्र सतह देखि न्युनतम १८०० मिटर (मुगुको कार्कीवाडा) देखि अधिकतम ४०९७ मिटर (मुगु र जुम्लाको सिमानामा पर्ने चुचेमारा टाकुरा) सम्म फैलिएको छ । निकुञ्ज घोषणा सम्बन्ध राजपत्र अनुसुची १ मा समावेश गरिएको छ ।

रारा ताल

वरिपरी हरियो कोणधारी वन जंगलले धेरिएको उच्च हिमाली काखमा रहेको रारा तालमा सल्ललाउने कज्चन पानी यस निकुञ्जको मुख्य आकर्षण हो । अनुपम प्राकृतिक सौन्दर्यताले भरिपूर्ण यो राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रभित्र रहेको उच्च हिमाली क्षेत्रको २९९० मिटरको उचाईमा अवस्थित रारा ताललाई सिमसार क्षेत्रहरूको अन्तर्राष्ट्रिय महासान्धि रामसारले सन् २००७ मा अन्तर्राष्ट्रिय महत्वको सिमसारको सुचीमा सुचीकृत गरेको छ । रारा तालको क्षेत्रफल १०.८ वर्ग कि.मि., अधिकतम लम्वाई ५ कि.मि., अधिकतम चौडाई ३ कि.मि. र अधिकतम गहिराई १६७ मिटर रहेको छ । यस तालको पानीको निकास निजार खोलाहुँदै मुगु कर्णाली नदीमा मिसिन्छ । त्यस्तै रारा तालको दक्षिणतर्फ चुचेमारा टाकुरा (४०९७ मि.), उत्तरतर्फ रुम काँध (३७३१ मि.) र मालिका काँध (३४४४ मि.), उत्तर पश्चिममा मुर्मा डाँडा (३६८३ मि.) जस्ता चुचुराहरू पर्दछन् । यी चुचुराहरूबाट रारा तालको मनमोहक दृश्यका साथै सैपाल, छायाँनाथ, चंखेली, कान्जीरोवा, पंचमुखी आदि हिमाल तथा हिमशृङ्खलाहरूको दृश्यावलोकन गर्न सकिन्छ । यी चुचुराहरूबाट कर्णाली प्रदेशका ५ वटा जिल्ला (मुगु लगायत हुम्ला, डोल्पा, जुम्ला र कालिकोट) र अन्य जिल्लाहरूमा बाजुरा, अछाम, बझाङ र दैलेख गरि करिव ९ वटा जिल्लाको भू-भाग समेत दृश्यावलोकन गर्न सकिने भएकोले पर्यटकीय गन्तव्य र पर्याप्यर्थनका लागि यी चुचुराहरूको थप आकर्षण रहेको छ ।

रारा राष्ट्रिय निकुञ्जको संक्षिप्त विवरण

- स्थापना : वि.सं. २०३२ . (सन् १९७६)
- क्षेत्रफल : १०६ वर्ग कि.मि.
- उचाई : २८०० मिटर (कार्कीबाडा) देखि ४०९७ मिटर (चुचेमारा टाकुरा) सम्म
- रारा तालको उचाई : २९९० मिटर
- रारा ताल : क्षेत्रफल : १०.८ वर्ग कि.मि., अधिकतम लम्बाई : ५ कि.मि., अधिकतम गहिराई : १६७ मिटर (नेपालको सबैभन्दा ठूलो ताल)।
- रामसार क्षेत्र घोषणा : सन् २००७ (रारा ताल)
- रामसार साईट नं. : १६९५
- रामसार क्षेत्रको क्षेत्रफल : १५.८३ वर्ग कि.मि.
- जैविक विविधता : स्तनधारी : ५१ प्रजाती (कस्तुरी मृग, हाँडे, हिमाली कालो भालु आदि), चराचुरुङ्गी : २९६ प्रजाती (डाँफे, चिर कालिज, ४९ प्रजातीका पानी हाँसहरू आदि), सरिसृप : घाँसे सर्प लगायतका सर्पहरू, उभयचर : रारा तालमा पाइने पाहा भ्यागुतो, माछा : ७ प्रजाती (३ प्रजातिका हिमाली असला माछा), वनस्पति : १०२४ प्रजाती (खम्सु, गोब्रेसल्ला, भोजपत्र, देवदार, लालीगुँरास आदि)।
- मुख्य जडिबुटी : कुट्टकी, सतुवा, जटामसी, पाँचऔले, पदमचाल, गुच्छीच्याउ आदि।

मुगु र जुम्ला जिल्लाका निकुञ्ज वरिपरीका मानव वस्तीहरू सहितको १९८ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफललाई वि.सं. २०६३ असोज ९ गते (सन् २००६) राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरेर निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा गरी उक्त क्षेत्रमा स्थानीय उपभोक्ताहरूको प्रत्यक्ष सहभागितामा एकिकृत संरक्षण तथा विकासको अवधारणा अनुरूप विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको छ। मध्यवर्ती क्षेत्रमा मुगु जिल्लाको छायाँनाथ रारा नगरपालिका, खत्याड र सोरु गाउँपालिका र जुम्ला जिल्लाको कनकासुन्दरी गाउँपालिकाको आंशिक भाग पर्दछ। मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा सम्बन्धि राजपत्र अनुसुची २ मा समावेश गरिएको छ।

मध्यवर्ती क्षेत्रको संक्षिप्त विवरण

- घोषणा : वि.सं. २०६३ (सन् २००६)
- क्षेत्रफल : १९८ वर्ग कि.मि.
- कुल जनसंख्या: १३,८७६ (२०६८ को जनगणना अनुसार)
- कुल घरधुरी : २,५४८ (२०६८ को जनगणना अनुसार)
- नगरपालिका : मुगु जिल्लाको १ (छायाँनाथ रारा न.पा., वडा नं. १ देखि ९)
- गाउँपालिका : मुगु जिल्लाका २ (खत्याड गा.पा., वडा नं. १ र ५ र सोरु गा.पा., वडा नं. ८) र जुम्ला जिल्लाको १ (कनकासुन्दरी, वडा नं. १, २ र ३)
- मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति : १० (७ वटा मुगु र ३ वटा जुम्ला जिल्लामा)

निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको अवस्थिति र भू-उपयोगिता

- प्रदेश : कर्णाली
- अवस्थिती : कर्णाली प्रदेशका मुगु र जुम्ला जिल्ला (निकुञ्ज र मध्यवर्ती क्षेत्र)
- भू-उपयोगिता : वन क्षेत्र (६०.२५ ५), भाडी र बुट्यान क्षेत्र (६.५६ ५), घाँसे मैदान (१८.२४ ५), खेतियोग्य जमिन (११.०४ ५), रारा ताल (३.४९ ५), अन्य (०.४२ ५)

यो निकुञ्ज क्षेत्रफलमा सानो भएतापनि यस निकुञ्जमा ८ प्रकारका पारिस्थितिकीय प्रणाली, ६ प्रकारको वन (Moist Alpine Scrub, Birch-Rhododendron Forest, Fir Forest, Upper Temperate Blue Pine Forest, Spruce Forest & Temperate Mixed Forest) मध्ये ४ प्रकारको मूख्य वन (Birch-Rhododendron Forest, Fir Forest, Blue Pine Forest & Alpine Meadow) को किसिम ८ १०२४ प्रजातीका वनस्पति रहेका छन् । यस निकुञ्जमा सल्ला, तालिसपत्र, भोजपत्र, धुपी, खम्मु, ओखर लगायत विभिन्न प्रकारका वन जंगल तथा खर्क (घाँसे मैदान) हरू रहेका छन् । सल्लाको जंगल ८ मिश्रित चौडापाते वन यहाँको मुख्य वनका प्रकारहरू हुन् । यस निकुञ्जमा कस्तुरी मृग, रेडपाण्डा, हिमाली कालो भालु, थार, घोरल, रुवा, बँदेल लगायत ५१ प्रजातीका स्तनधारी वन्यजन्तु पाइन्छन् भने पंक्षीहरूमा नेपालको राष्ट्रिय पंक्षी डाँफे, चिर कालिज, मोनाल सहित २९६ प्रजातीका चरा पाईन्छन् । जसमध्ये ४९ प्रजातीका बसाई सरी आउने जलपंक्षीहरू पाइन्छन् । निकुञ्जको रारा ताल र वरिपरीको कोणधारी वन क्षेत्र चराहरूको उपयुक्त वासस्थानको रूपमा रहेको छ । नेपालमा पाइने विभिन्न प्रजातीका रैथाने माछाहरूमध्ये रारा तालमा ३ प्रजातीका हिमाली असला माछा सहित ७ प्रजातीका माछाहरू पाइन्छन् । जसमध्ये कालो हिमाली असला माछा विश्वमा रारा तालमा मात्र पाईन्छ ।

नेपाल सरकारले घोषणा गरेका मुख्य १०० वटा पर्यटकिय स्थल र कर्णाली प्रदेशले घोषणा गरेका मुख्य १० वटा पर्यटकिय स्थलको सुचीमा सुचीकृत यस क्षेत्र पर्याप्यटन प्रवर्द्धनको लागि प्रचुर सम्भावना रहेको क्षेत्र हो । विगत केही वर्षदेखि सडक सञ्चालनमा जोडिएपछि यो क्षेत्र एक महत्वपूर्ण पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा ऋमशः विकास हुँदै आएको छ । कर्णाली प्रदेशमा अवस्थित यस निकुञ्जलाई संरक्षण सँगसँगै देशकै एक मुख्य पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गरी राष्ट्रिय आय एवं स्थानीयस्तरमा रोजगारी सृजनाद्वारा यस क्षेत्रको समग्र सामाजिक तथा आर्थिक अवस्थामा सुधार ल्याउनेतर्फ आगामी दिनका योजना तथा कार्यक्रमहरू लक्षित हुनु पर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

२. निकुञ्ज संरक्षण तथा व्यवस्थापन

उच्च हिमाली क्षेत्रको पारिस्थितिकीय प्रणालीको प्रतिनिधित्व गर्दै समग्र जैविक विविधताको संरक्षणमा एक महत्वपूर्ण मानिएको रारा राष्ट्रिय निकुञ्जमा रहेको अद्वितीय र अनुपम जैविक विविधता, धार्मिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा, रारा ताल लगायतको जलाधार क्षेत्रको संरक्षणमा निकुञ्ज कार्यालय, निकुञ्ज सुरक्षार्थ तैनाथ नेपाली सेना, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति/उपभोक्ता समुह/मध्यवर्ती समुदायिक वन/समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण इकाईको निरन्तर प्रयास तथा प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार, स्थानीय प्रशासन, विभिन्न सुरक्षा निकाय, नागरीक समाज, सञ्चारकर्मी, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संरक्षण साफेदारी संघसंस्था, पर्यटन व्यवसायी र स्थानीय सरोकारवाला निकायहरूको संयुक्त प्रयासबाट यस निकुञ्ज तथा यसको मध्यवर्ती क्षेत्रको जैविक विविधताको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरी पर्याप्यटनको माध्यमबाट यस क्षेत्रको आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रमा टेवा पु-याउने कार्यमा प्रभावकारिता आएको छ ।

निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको समग्र जैविक विविधताको संरक्षणको लागि नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) बाट स्वीकृत संगठन संरचना र आवश्यकताको आधारमा विभिन्न स्थानहरूमा रेज्जपोष्ट, पोष्ट तथा सुरक्षा पोष्टहरूको स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ । यस आर्थिक वर्षमा मुख्यालय सहित निकुञ्जतर्फ ७ वटा पोष्ट र सुरक्षातर्फ मुख्यालय सहित ७ वटा पोष्टबाट संरक्षण तथा व्यवस्थापनको कार्य भएको छ । पोष्टहरूको विवरण अनुसुची ३ मा समावेश गरिएको छ । यस निकुञ्जको सुरक्षाको लागि २०३५ सालमा १ सेमुको नक्रिमा तैनाथ भएको नेपाली सेना २०४४ साल देखि सेमुबाट गुलममा परिणत भई दुर्गाभज्जन गुलमले निकुञ्जको सुरक्षा प्रदान गरेको थियो भने हाल श्री श्रीबक्स गुलम कार्यरत छ । हाल सम्म निकुञ्जमा तैनाथ सेमु तथा गुलमको विवरण अनुसुची ४ मा समावेश गरिएको छ ।

३. वार्षिक कार्यक्रम तथा आयोजना

३.१ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना

यस आर्थिक वर्षमा यस आयोजनाबाट पूर्वाधार निर्माणतर्फबाट कार्यालय भवन निर्माण (माथिल्लो मिलिचौर), पोष्ट भवन निर्माण (तारापानी), डेस्कटप कम्प्युटर खरिद, प्रिन्टर खरिद, डेलो नियन्त्रणका लागि २ कि.मि. अनी रेखा निर्माण, गोरेटो बाटो निर्माण, काठे पुल निर्माण, खाने पानी निर्माण (पाइप जडान), फोहोर मैला व्यवस्थापनका लागि खाडल निर्माण, पोष्टमा सोलार जडान, क्याम साइट निर्माण, होम स्टे प्रवर्द्धन, सामुदायिक वनका विधान कार्य योजना नविकरण, साइनबोर्ड/सुचना बोर्ड निर्माण, वेवसाइट निर्माण तथा सञ्चालन, गोलघर/प्रतिक्षालय निर्माण, रिटेलिङ वाल निर्माण, नदि पाहिरो नियन्त्रण, भ्यु-टावर (मचान) मर्मत, साइनबोर्ड/सुचना बोर्ड मर्मत, पर्यटक टिकट काउन्टर मर्मत सुधार, प्रतिक्षालय/गोलघर मर्मत, कार्यालय भवन मर्मत सुधार, बन्दिगृह मर्मत सुधार, शौचालय मर्मत सुधार, बिजुली वाइरिङ मर्मत, कार्यालयको लागि फर्निचर खरिद, गोप्रो क्यामरा खरिद आदि पुजीगत कार्यक्रम र सरोकारवालासंग संरक्षण सम्बन्धी अन्तरक्रिया गोष्ठी वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण ब्यूरो बैठक/गोष्ठी, संरक्षण सम्बन्धी प्रचार/प्रसार सामग्री उत्पादन तथा वितरण, चोरी शिकार नियन्त्रण स्वीप अपरेशन, पर्यटकीय क्षेत्रको फोहोर मैला व्यवस्थापन (सरसफाई), विश्व सिमसार दिवस (फ्रेवरअरी २) वन्यजन्तुबाट हुने क्षेत्रिको राहत सहयोग र बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन जस्ता क्रियाकलापहरू सम्पन्न गरियो ।

वन्यजन्तु द्वन्द्व पिडितहरूलाई राहत वितरण

कार्यालय भवन निर्माण

तारापानी पोष्ट भवन निर्माण

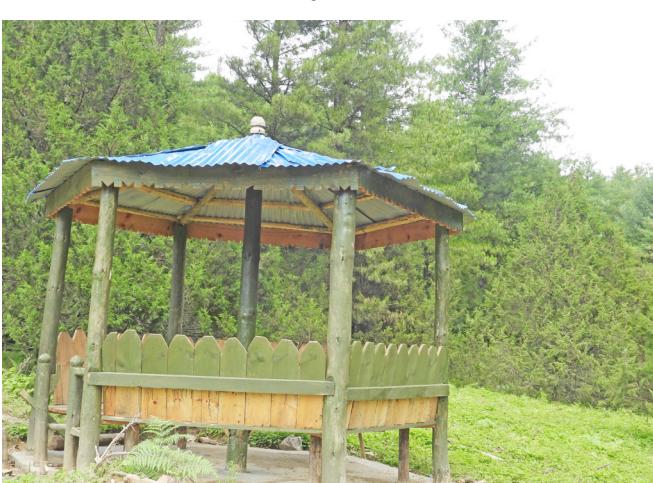
काठेपुल निर्माण

साइनबोर्ड/सुचनाबोर्ड निर्माण

अग्निरिखा निर्माण

गोलाधर निर्माण

होम स्टे प्रवर्द्धन

रिटेलिङ वाल निर्माण

फोहोर व्यवस्थापनका लागि खाडल निर्माण

खानेपानी निर्माण (पाइप जडान)

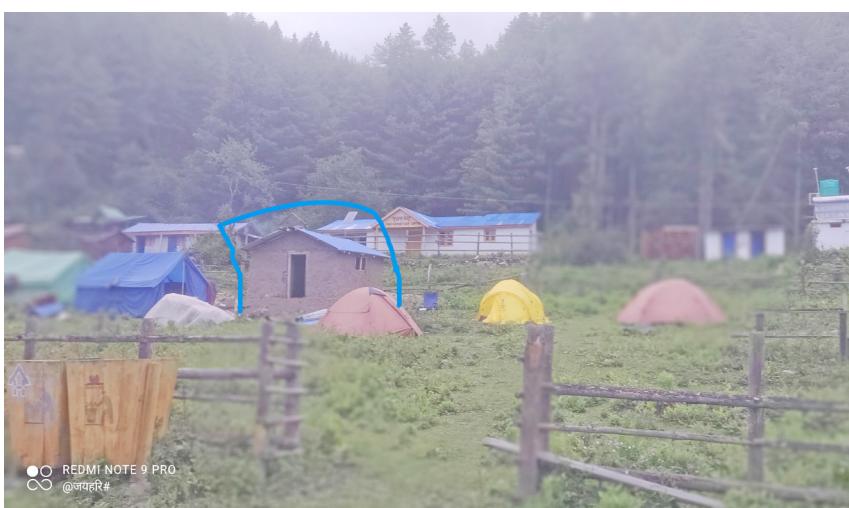
नदि पहिरो नियन्त्रण

कार्यालय भवन मर्मत

फोहोर मैला व्यवस्थापन

क्याम्प साइट निर्माण

टिकट काउन्टर मर्मत सुधार

यसका साथै यस आर्थिक वर्षमा बन्यजन्तुको अवैध चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि जिल्लास्तरिय बन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण व्यूरोको गठन भएको छ भने जैविक विविधता संरक्षण, चोरी शिकार नियन्त्रण तथा पर्याप्त्यटन प्रवर्द्धनसँग सम्बन्धित विभिन्न विषयहरूमा सरोकारवाला निकायहरूसँग नियमित रूपमा छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको छ। निकुञ्जको १० वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत रहेका समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण उपसमितिहरूबाट १ वटा समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण सञ्जाल गठन गरिएको छ भने उक्त उपसमितिहरू तथा सञ्जाललाई सशक्तिकरण तालिम दिई बनजन्य तथा बन्यजन्तुजन्य चोरी शिकार नियन्त्रणमा अग्रसर गराईएको छ। यसै गरि रारा ताल संरक्षणका लागि तालको नियमित सरसफाई, संरक्षण तथा सिमसार संरक्षण सम्बन्धित प्रचारप्रसार सामग्री उत्पादन तथा वितरण, विभिन्न दिवस समारोहहरू आयोजना गर्ने कार्यहरू गरिएका छन्। यस आयोजनाको वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति अनुसूची ५ मा समावेश गरिएको छ। यस आयोजनाको कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्दा स्थानीयस्तरमा करिव ७७५ जना श्रमदिन रोजगारी श्रृजना भएको छ।

३.२ मध्यवर्ती क्षेत्र विकास कार्यक्रम

प्राकृतिक स्रोत तथा जैविक विविधता संरक्षणमा स्थानीय समुदायको सहभागिता सुनिश्चित गर्दै प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त लाभको वितरणमा स्थानीय समुदायलाई साभेदार बनाउने उद्देश्यका साथ वि.सं. २०५० को दशकमा मध्यवर्ती क्षेत्रको अवधारणा आएको हो। राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को चौथो संशोधन २०४९ ले निकुञ्ज तथा आरक्ष वरिपरीको क्षेत्रलाई मध्यवर्ती क्षेत्रको रूपमा घोषणा गर्न सक्ने प्रावधान रहेको र सोही बमोजिम वि.सं. २०६३ साल असोज ९ गते यस निकुञ्ज वरिपरीको मुगु र जुम्ला जिल्लाको केही भागलाई समेटेर १९८ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रलाई राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा गरिएको थियो। निकुञ्ज/आरक्षले अधिल्लो आर्थिक वर्षमा आम्दानी गरेको राजशक्को ३० देखि ५० प्रतिशत सम्म रकम उक्त निकुञ्ज/आरक्षको मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापनका लागि खर्च गर्ने प्रावधान राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ मा रहेको छ। सो रकममध्ये सामुदायिक विकासमा ३०%, संरक्षणमा ३०%, आयआर्जन तथा सिप विकासमा २०%, संरक्षण शिक्षामा १०% र प्रशासनिक खर्चमा १०% रहने गरी बजेट विनियोजन गर्ने प्रचलन रहेको छ।

मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ र मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ बमोजिम मध्यवर्ती क्षेत्रको व्यवस्थापनको लागि मुगु जिल्लातर्फ १२७ वटा उपभोक्ता समूह र ७ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति र जुम्ला जिल्लातर्फ २९ वटा उपभोक्ता समूह र ३ वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति गरी जम्मा १५६ वटा उपभोक्ता समूह र १० वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरू रहेका छन्। १० वटा उपभोक्ता समितिबाट एक मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ। यसै गरी मध्यवर्ती क्षेत्रको वन संरक्षण तथा व्यवस्थापनको लागि हालसम्म ४३ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक वन दर्ता भई हस्तान्तरण भएका छन्। यसरी मध्यवर्ती क्षेत्रमा कार्यरत उपभोक्ता समितिको विस्तृत विवरण अनुसूची ६ मा तथा मध्यवर्ती सामुदायिक वनको विस्तृत विवरण अनुसूची ७ मा समावेश गरिएको छ।

यस आर्थिक वर्षमा मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ९,००,०००।- (अक्षरेपी रु. नौ लाख रुपैया मात्र) रकम विनियोजन भएको थियो। उक्त रकम मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार १० वटा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति र व्यवस्थापन समितिमा बाँडफाँड गरीएको र उक्त सम्पुर्ण रकम तोकिएको शिर्षकमा उपभोक्ता समिति तथा व्यवस्थापन समिति मार्फत खर्च गरिएको छ। यस कार्यक्रम अन्तर्गत यस आ.व. मा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, उपभोक्ता समितिहरू र समुहहरूको समयावधि सकिएको हुनाले व्यवस्थापन समिति, उपभोक्ता समितिहरू र समुहहरू पुर्नगठन गरिएको छ। यसैगरि मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति तथा विभिन्न उपभोक्ता समिति मार्फत स्थानीयस्तरमा काठेपुल निर्माण, सुधारिएको गोठ निर्माण, फोहोर व्यवस्थापनका लागि खाडल निर्माण, मन्दिर मर्मत, स्कुल शिक्षा सहयोग कार्यक्रम, स्कुल शिक्षा कार्यक्रम, दिवश समारोह आयोजनाका लगायतका कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको छ। उक्त कार्यक्रमको बजेट तथा खर्चको प्रगति अनुसूची ८ मा समावेश गरिएको छ। यस आयोजनाको कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्दा स्थानीयस्तरमा करिव ३०० जना श्रमदिन रोजगारी श्रृजना भएको छ।

REDMI NOTE 9 PRO
@जयहरि#

मध्यवर्ती क्षेत्रका उपभोक्ताहरूलाई होमस्टे सञ्चालन सम्बन्धी जनचेतना मूलक तालिम

निकुञ्ज व्यवस्थापनमा सरोकारवालासंग छलफल

४. मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन

४.१ निजी आवादीको वन पैदावार व्यवस्थापन

मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ को नियम २३ बमोजिम मध्यवर्ती क्षेत्रभित्रको आफ्नो हक पुने जग्गाधनीले आफ्नो इच्छा अनुसार निजी वनको संरक्षण, विकास र उक्त वन पैदावार उपयोग गर्न पाउने व्यवस्था छ। उक्त नियमावलीको नियम २३ को उपनियम (४) मा जग्गाधनीले मध्यवर्ती क्षेत्र बाहिर स्वतन्त्र रूपमा काठ दाउरा ओसारपसार र विक्री वितरण गर्न पाउने प्रावधान रहेको छ। सो अनुसार निजी नम्वरी जग्गामा रहेको रुख कटान गर्न निम्न कागजातहरू समावेश गरी संरक्षक समक्ष निवेदन पेश गरेपश्चात प्रकृया शुरू हुन्छ।
क) जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा ख) मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको सिफारिस ग) जग्गाको नक्सा घ) मालपोतबाट नम्वरी आवादी खुलेको पत्र ड) हकदावीको लागि ७ दिने सुचना प्रकाशित गरी सुचना टाँस गरेको मुचुल्का च) नापी, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, नगरपालिका/गाउँपालिका, वन प्राविधिक समेत भएको मुचुल्का छ) ओसारपसारको लागि वन पैदावारको श्रोत खुलेको विवरण ज) जग्गाधनीको निवेदन भ) फिल्डको प्रतिवेदन र मुचुल्काको आधारमा कटान आदेश दिने ज) सम्बन्धित रेजिपोष्टले काठको लगत लिई मुचुल्का सहित प्रतिवेदन पेश गर्ने ट) काटिएको काठको जात, परिमाण अनुसार लाग्ने मुल्य अभिवृद्धि कर सम्बन्धित जग्गाधनीले बँकमा जम्मा गरी भौचार पेश गर्ने ठ) सम्बन्धित अधिकृत/अधिकारीलाई विमार्का आदेश दिने र टाँचा लगाएको काठ दाउराको लगत र मुचुल्का बमोजिम छोडपुर्जी दिने गरिन्छ।

यस आ.व.मा मध्यवर्ती क्षेत्रमा आफ्नो निजी आवादी जग्गामा रहेको काठ, दाउरा आफ्नो घरयासी प्रयोजनको लागि मात्र कटान भएको छ। बाहिर निकासी भएको छैन।

४.२ मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व न्युनीकरण

मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन एक चुनौतिको रूपमा रहेको छ। यस निकुञ्ज र मध्यवर्ती क्षेत्रमा मुख्य गरी मानव र भालु, बदेल, दुमिस, बाँदरहरूको द्वन्द्व देखिएको छ। द्वन्द्व न्युनीकरणको लागि प्रस्तावित मध्यवर्ती क्षेत्रमा वि.सं. २०५५ साल देखि पार्क एन्ड पिपुल प्रोजेक्टको सहयोगमा करिव २० कि.मि. भन्दा बढि दुङ्गाको पर्खाल निर्माण भएको थियो। उक्त पर्खाल मध्ये करिव १५ कि.मि. मर्मत सुधारको अभावमा जिर्ण भएको छ भने राजाकोट मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको क्षेत्रभित्र पर्ने करिव ५ कि.मि. पर्खाल नियमित मर्मत सुधारको कारण प्रभावकारी भएको छ।

यस आ.व.मा रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट वन्यजन्तुबाट हुने क्षतीको राहत सहयोग निर्देशिका, २०६९ (तेस्रो संशोधन, २०७५) बमोजिम जंगली बँदेलको आक्रमणबाट सामान्य घाइते भएका १ जना व्यक्तिलाई औषधी उपचार खर्च वापत रु. ११,५८०/- र जंगली बँदेलको कारण अन्वाली क्षेत्री वापत ११ जना किसानलाई जनही रु. १०,०००/- को दरले रु. १,११,०००/- जम्मा रु. १२१५८०/- वितरण गरिएको छ। वन्यजन्तुबाट भएको क्षति र राहत वितरणको विस्तृत विवरण अनुसुची ९ मा समावेश गरिएको छ।

५. वन तथा वन्यजन्तुजन्य मुद्दा तथा अपराध नियन्त्रण

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन २०२९, सङ्कटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तराष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण ऐन २०७३, वन ऐन २०७६, वातावरण संरक्षण ऐन २०७६ र अन्तर्गतका ऐन, नियमावली बमोजिम निकुञ्ज तथा यसको मध्यवर्ती क्षेत्रमा हुने वनजन्य अपराध नियन्त्रण तथा नियमनको कार्यहरू निरन्तर भझरेको छ।

५.१ वन्यजन्तुको चोरी शिकार तथा अवैध व्यापार र वन पैदावारको चोरी निकासी नियन्त्रण

वन्यजन्तु चोरी शिकार तथा त्यसको अद्गाको अवैध व्यापार नियन्त्रण जैविक विविधता संरक्षणमा एक चुनौतीको रूपमा रहेको छ। विद्यमान क्षमता र उपलब्ध साधन स्रोतको अधिकतम उपयोग गरी दूर्लभ वन्यजन्तुहरूको चोरी शिकार तथा त्यसको अद्गाको अवैध व्यापार र वन पैदावारको चोरी निकासी नियन्त्रण गर्ने कार्य सक्रियतापूर्वक गरिएको थियो। यस अन्तर्गत नियमित गस्तीका साथसाथै एल.आर.पी., एम.आर.पी., एस.आर.पी., स्वीपिड तथा क्याम्पिड अपरेशन लगायतका कार्यहरू भएको छ। यस आ.व.मा वन तथा वन्यजन्तुसँग सम्बन्धित अपराधमा मुद्दा चलेको छैन सामान्य तया ३९ जना मानिसहरूलाई पक्राउ गरी कसुर बमोजिमको कानुनी कारबाही भएको छ। जसमध्ये २४ जना पुरुष रहेका छन भने १५ जना महिला रहेका छन। सो को विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	विवरण	संख्या	भएको कारबाही	कैफियत
१	काठ दाउरा चोरी निकासी	२०	दण्ड जरिवाना गरि सम्भाई बुझाई पठाएको	
२	दुझा, गिर्वाँ, बालुवा चोरी निकासी	५	दण्ड जरिवाना गरि सम्भाई बुझाई पठाएका	
३	जडिबुटी तथा च्याउ चोरी निकासी	-	दण्ड जरिवाना गरि सम्भाई बुझाई पठाएको	जडिबुटी सेतो चिनी
४	माछा मार्ने	२	दण्ड जरिवाना गरि सम्भाई बुझाई पठाएको	
५	चरिचरन	२	दण्ड जरिवाना गरि सम्भाई बुझाई पठाएको	
६	अनियमित पार्किङ	६	दण्ड जरिवाना गरि सम्भाई बुझाई पठाएको	
७	अवैध रूपमा काठ काटेको	४	मुद्दा दायर भई धरौटीमा छुटेको	
जम्मा संख्या		३९		२४ पुरुष १५ महिला
दण्ड जरिवाना वापत संकलन राजश्व रकम			रु. ४०,७००/- (अक्षरपी चालिस हजार सात सय रूपैया मात्र)	

तालिका नं. १ : पक्ताउ र कारबाहीको विवरण

५.२ यस कार्यालयमा रहेका मुद्दा सम्बन्धि विवरण

आ.व. २०७८/०७९ मा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ अनुसार बनविरालो (*Felis chaus*) को आखेटोपहार ओसारपसार र अवैध रूपमा बँदेल मारी आफ्नै घरमा लुकाएको कसुरमा २ थान वन्यजन्तुजन्य मुद्दा र अवैध रूपमा काठ काटेको कसुरमा २ थान वनजन्य मुद्दा गरि कुल ४ थान मुद्दा दर्ता भएका छन् । त्यस्तै आ.व. २०७३/७४ मा दर्ता भएको वन्यजन्तुको आखेटोपहार (भालुको कलेजो) ओसारपसार सम्बन्धि १ थान मुद्दा र आ.व. २०७७/७८ मा दर्ता भएको निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा अवैध रूपमा हातहतियार (भरुवा बन्दुक) बोकेको कसुरसम्बन्धि १ थान मुद्दा गरि २ थान मुद्दा र आ.व. २०७८/०७९ मा दर्ता भएका ४ थान मुद्दा गरि ६ थान मुद्दा फैसला हुन बाँकी रहेका छन् भने आ.व. २०६८/६९ मा दर्ता भएको अबैध रूपमा चोरी शिकार गरेको कसुर मुद्दाका प्र.सर्पे बोहोराको नाममा भएको फैसलाको कार्यान्वयन हुन बाँकी रहेको छ । मिति २०७९/३/१५ गते मुगु जिल्ला अदालतका माननीय जिल्ला न्यायधीश श्री पुण्यप्रसाद सापकोटाबाट मुद्दाहरूको निरीक्षण भई कार्यालयमा दायर भएका मुद्दाहरू लामो समयसम्म फछौंट नगरि राखिएको देखिएकाले त्यसरी विना कारबाही राखिरहन मनासिव नदेखिएकोले प्रस्तुत मुद्दा हरू फछौंट गर्ने तर्फ आवश्यक प्रवन्ध गर्नुहोला भनि निर्देशन समेत भएको छ । यस कार्यालयमा मुद्दा फैसला गर्नका लागि प्रमुख संरक्षण अधिकृत नभएकोले मुद्दा फैसला हुन सकेको छैन । यस कार्यालयबाट मिति २०७९/०२/०६ गते श्री राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग ववरमहल, काठमाडौंलाई मुद्दा फैसला गर्नका लागि प्रमुख संरक्षण अधिकृत खटाईदिने सम्बन्धमा पत्र समेत लेखि पठाईएको छ । मुद्दा सम्बन्धि विस्तृत विवरण अनुसुची १० मा समावेश गरिएको छ ।

५.३ युवा जागरण अभियान

वन्यजन्तुको चोरी शिकार तथा वन पैदावारको चोरी निकासी विरुद्ध जनचेतना अभिवृद्धि गर्न युवाहरूलाई परिचालन गर्नको लागि मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति स्तरमा उपसमितिको रूपमा गठन भएका १० वटा समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण उपसमितिहरूबाट १ वटा समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण सञ्जाल गठन गरिएको छ भने उक्त उपसमितिहरू तथा सञ्जाललाई विभिन्न कार्यक्रमहरू तथा तालिमहरू प्रदान गरि सशक्तिकरण गर्ने कार्य भएको छ । यसको मुख्य उद्देश्य आफ्नो गाउँ घरमा आफु, आफ्नो घर परिवार, छरिष्ठिमेकका मानिसहरूलाई वन र वन्यजन्तुजन्य अपराधमा लान्नबाट रोक्ने, वन र वन्यजन्तु संरक्षण सम्बन्धि विभिन्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम, तालिम, गोष्ठी, सङ्कट नाटक जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी संरक्षणमा टेवा पुऱ्याउनु रहेको छ । हाल उक्त १० उप-समितिहरूमा ८७ जना युवाहरू संगठित भई परिचालन भईरहेको अवस्था छ । उक्त CBAPU मा आवद्ध युवाहरूको विवरण र गठन भएको समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण सञ्जालको विवरण अनुसुची ११ मा उल्लेख गरिएको छ ।

५.४ वन अतिक्रमण व्यवस्थापन

यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा हुनु भन्दा पहिला देखि विभिन्न स्थानमा वन अतिक्रमण भएको छ। अतिक्रमण नियन्त्रणको लागि निकुञ्ज कार्यालय, निकुञ्ज सुरक्षार्थ तैनाथ नेपाली सेनाको श्रीबक्स गुल्म, मध्यवर्ती क्षेत्रका उपभोक्ता समूह, उपभोक्ता समिति, मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहलाई परिचालन गरी नयाँ अतिक्रमण हुन दिएको छैन। हालसम्म करीब ३८.९९ हेक्टर जमीन अतिक्रमित भएको छ। अतिक्रमित क्षेत्रको विस्तृत विवरण अनुसुची १२ मा समावेश गरिएको छ।

६. उद्धार गरिएका तथा मृत्यु भएका वन्यजन्तुहरूको व्यवस्थापन

यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रबाट विभिन्न कारणबाट उद्धार गरिएका तथा मृत्यु भएका वन्यजन्तुहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	वन्यजन्तुको नाम	मिति	संख्या	स्थान	उद्धार/मृत्यु
१	हिमाली थार	२०८०।०३	१	रारा ताल (ओखरबोट क्षेत्र, मुगु)	उद्धार मृत्यु भएको
२	घोरल	२०८०।०३	१	जेउरे (निकुञ्ज क्षेत्र, मुगु)	उद्धार गरिएको
३	Great Crested Grouse	२०७९।१२	१	निजार खोला क्षेत्र (निकुञ्ज क्षेत्र, मुगु)	मृत्यु भएको
४	डाँफे	२०७९।१०	१	रुबीकाँध (निकुञ्ज क्षेत्र, मुगु)	पासोमा परी मृत्यु भएको
५	दुक्कुर	२०७९।०७	१	रारा ताल क्षेत्र	उद्धार गरिएको
६	रतुवा	२०७९।०७	१	रारा ताल क्षेत्र	काँडेतारमा फस्सेर मृत्यु भएको

तालिका नं. २ :उद्धार तथा मृत्यु भएका वन्यजन्तुहरूको विवरण

७. पर्यटन विकास तथा पर्यटक विवरण

नेपालको संरक्षित क्षेत्रहरू पर्या-पर्यटनको एक महत्वपूर्ण क्षेत्र हो। वन नीति २०७५ ले प्रकृतिमा आधारित पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्ने र त्यसमा नीजि क्षेत्रको भूमिकालाई सुनिश्चित गर्दै जाने नीति अवलम्बन गरेको छ। राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ र अन्तर्गतको हिमाली राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०३६ र मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ ले पर्या-पर्यटन व्यवसायलाई सहजीकरण गरेको छ। यस निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक पूर्वाधार अन्तर्गत पर्यटकलाई आकर्षित गर्न वन्यजन्तुको बिचरण, प्राकृतिक भौगोलिक बनावट र रारा तालको दृश्य अवलोकनको लागि विभिन्न स्थानहरूमा टावर निर्माण, रारा तालमा ढुङ्गा सवार, घोडा सफारी, जंगलमा पैदल यात्रा, चरा अवलोकन, मुर्माटप लगायतको चुचुरोबाट रारा ताल र प्राकृतिक सौन्दर्यको अवलोकन, निकुञ्जभित्र रहेका ठाकुरनाथ/छाप्रु/लाउडा/रारा/दोफेश्वर महादेव लगायतका धार्मिक स्थलको दर्शन तथा अवलोकन, मध्यवर्ती क्षेत्रको धर्म सँस्कृतीसँग जोडिएका देउडा लगायतका विविध सेवाहरू पर्यटकको लागि उपलब्ध छन्।

व्यवसायिक पर्या-पर्यटन सेवा प्रदान गर्नको लागि मध्यवर्ती क्षेत्रको विभिन्न क्षेत्रमा स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकलाई लक्षित गरी होटल तथा होमस्टे सञ्चालनमा आउदैछन्। यस आ.व. २०७९।०८० मा राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रमा स्वदेशी ११,४३९ जना, सार्क २६ तथा विदेशी १८३ जना गरी जम्मा ११,६५१ जना पर्यटकहरूले भ्रमण गरेका छन्। पर्यटकको विस्तृत विवरण अनुसुची १३ र निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा रहेका होटल तथा होमस्टेहरूको विवरण अनुसुची १४ मा समावेश गरिएको छ। निकुञ्जको लामाचौर, ताल्चा, भुलभुले, सल्लेरी, गोरुसैना, बाउपानी र हुटु गरी सात स्थानबाट पर्यटकहरूलाई निकुञ्ज प्रवेश गर्ने सुविधा उपलब्ध गराइएको छ।

८. अध्ययन अनुसन्धान अनुमति

यस निकुञ्ज र मध्यवर्ती क्षेत्रमा अनुसन्धान अध्ययन अनुसन्धान गर्न चाहने विद्यार्थी तथा संघसंस्थाहरूलाई सो कार्यका लागि अनुमति दिईएको छ। यस आर्थिक वर्षमा १ वटा B.Sc., १ वटा M.Sc., १ वटा Phd र १ वटा अन्य गरि कुल ४ वटा अध्ययन अनुसन्धानको लागि अनुमति प्रदान गरिएको छ। यस आ.व. मा अनुमति दिईएका अध्ययन अनुसन्धान सम्बन्धि विवरण अनुसुची १५ मा समावेश गरिएको छ।

९. राजश्व सम्बन्धी विवरण

यस निकुञ्जको राजश्व आमदानीका मूल्य श्रोतहरूमा पर्यटक प्रवेश शुल्क तथा पर्यटकीय क्रियाकलाप, वन पैदावार वित्री वितरण, टेन्डर फारम बिक्री, चरिचरण दस्तूर र प्रशासनिक दण्ड जरिवाना आदि रहेका छन्। यस आ.व.मा जम्मा रु. ३०,९७,५४४।७८ (अक्षरूपी तिस लाख सन्तानब्बे हजार पाँच सय चौवालिस रूपैया अठहत्तर पैसा मात्र) राजश्व संकलन भएको छ। जसमध्ये पर्याप्यटनबाट २०,०३,३९५.० (६४.६८ प्रतिशत), वन पैदावार विक्री वापत (काठ दाउरा बिक्री वापत) रु २,९८,८१२.२८ (९.६५ प्रतिशत), प्रशासनिक दण्ड जरिवानाबाट रु ३,८८,१४३.० (१२.५२ प्रतिशत) र अन्य शिर्षकबाट रु ४,०७,१९४.५ (१३.१४ प्रतिशत) राजश्व रकम संकलन भएको छ। यस आ.व. र हालसम्म विभिन्न आ.व.मा आमदानी भएको राजश्वको विवरण अनुसुची १६ मा समावेश गरिएको छ।

१०. बेरुजु सम्बन्धी विवरण

यस निकुञ्जको बेरुजुको रूपमा रहेको फस्टीट हुन बाँकी रकम रु ११,२०,६४७। रहेको छ।

११. संरक्षण सम्बन्धि चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम

(क) विश्व सिमसार दिवस, २०७९

यस बर्षको विश्व सिमसार दिवस रारा राष्ट्रिय निकुञ्जमा निकुञ्ज प्रशासन, निकुञ्ज सुरक्षार्थ तैनाथ श्री श्रीबक्स गुल्म, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह, समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण उपसमिति, रारा ताल दुंगा समिति, विद्यालयका छात्र, छात्राहरूसँग छलफल, स्थानीय होटल होमस्टे व्यवसायी, आन्तरिक पर्यटक तथा स्थानीय वासिन्दाहरूको उपस्थितिमा विभिन्न कार्यक्रमहरू आयोजना गरी मनाईएको छ। “मानिस र प्रकृतिको लागि सिमसार कार्य” भन्ने मुल नारा रहेको विश्व सिमसार दिवसको अवसरमा रारा ताल क्षेत्रको सरसफाई, सिमसार/रामसारसँग सम्बन्धित प्रचार प्रसार सामाग्री वितरण, सिमसार/रामसार क्षेत्रको महत्व, संरक्षणको आवश्यकता, संरक्षणका चुनौती तथा अवसरहरू सम्बन्धमा अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू गरिएको थियो।

(ख) CBAPU Day, २०७९

यस बर्षको CBAPU Day “वन्यजन्तु संरक्षण र पारिस्थितिक्य प्रणाली पुर्नस्थापनाका लागि युवा जागरण” भन्ने मुल नाराका साथ रारा राष्ट्रिय निकुञ्जमा निकुञ्ज प्रशासन, निकुञ्ज सुरक्षार्थ तैनाथ श्री श्रीबक्स गुल्म तथा समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण उपसमितिको उपस्थितिमा जैविक विविधता संरक्षण र चोरी शिकार नियन्त्रण विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना गरी मनाईएको छ।

(ग) वन्यजन्तु सप्ताह २०८०

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग र अन्तरगतका कार्यालयले प्रत्येक वर्ष वैशाख १ गते देखि ७ गतेसम्म वन्यजन्तु सप्ताह मनाउँदै आएको छ। यस वर्ष “समन्वय सहकार्य र सह-अस्तित्व वन्यजन्तु संरक्षणमा हाम्रो साभा दायित्व” भन्ने मुल नाराका साथ २८औं वन्यजन्तु सप्ताह २०८० रारा राष्ट्रिय निकुञ्जमा निकुञ्ज प्रशासन, निकुञ्ज सुरक्षार्थ तैनाथ श्री श्रीबक्स गुल्म, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह, समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण उपसमिति, रारा ताल दुंगा समिति, स्थानीय होटल होमस्टे व्यवसायी, आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटक तथा स्थानीय वासिन्दाहरूको उपस्थितिमा नयाँ वर्ष २०८० को शुभकामना आदान प्रदान, जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्ध अन्तरक्रिया र विगतका वर्षहरूमा निकुञ्जले जैविक विविधता संरक्षणमा गरेका क्रियाकलापहरूको समिक्षा, रारा ताल वरिएरी सरसफाई, विद्यालय स्तरीय वर्कित्वकला प्रतियोगिता, रारा घुम्न आउने आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटकहरूलाई स्वागत, संरक्षण सम्बन्ध प्रचारप्रसार सामाग्री वितरण, वन्यजन्तु उद्धार तथा जैविक विविधता संरक्षणमा योगदान गर्नुभएका स्थानीय वासिन्दाहरूलाई सम्मान लगायत विभिन्न खेलकुदका कार्यक्रमहरू गरी सम्पन्न गरियो।

(घ) सञ्चार माध्यमबाट प्रचार प्रसार

यस निकुञ्जले निकुञ्ज र मध्यवर्ती क्षेत्रको जैविक विविधता संरक्षण तथा व्यवस्थापन, वनजन्य तथा वन्यजन्तुजन्य चोरीशिकार नियन्त्रण, अन्तरराष्ट्रिय महत्वको रामसार सुचीमा सुचीकृत रारा तालको महत्व र संरक्षणको आवश्यकता, पर्याप्यटन प्रवर्द्धन, वन डेलो नियन्त्रण लगायतका विभिन्न विषयमा मुगु जिल्लास्थित एफ एम रेडियोहरूबाट प्रचार प्रसार गरि जनचेतना जगाउने कार्य गरिएको छ।

१२. कर्मचारी व्यवस्थापन

यस निकुञ्जको संरक्षण र व्यवस्थापनको लागि स्थापनाकालदेखि वि.सं. २०७१ सालसम्म जम्मा २६ जना कर्मचारीहरूको दरबन्दी रहेको थियो । उक्त कर्मचारीहरूबाट २०६३ असोज ९ गते निकुञ्ज वरिपरीको १९८ वर्ग कि.मि. क्षेत्रलाई समेटेर घोषणा भएको मध्यवर्ती क्षेत्रको व्यवस्थापनमा कठिनाई भएको थियो । समय समयमा पुनरावलोकन हुने संगठन तथा व्यवस्थापन (Organization and Management) अनुसार नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७१/१०/१२ को निर्णयानुसार मिति २०७२/०३/११ मा कुल ५५ जना कर्मचारीहरूको दरबन्दी स्वीकृत भई निजामती किताबखानामा पद दर्ता भएको छ । स्वीकृत दरबन्दी अनुसार कर्मचारीहरू सरुवा र पदपूर्ति भई आएका छन् । यस आ.व.मा सरुवा भई आएका र गएका कर्मचारीहरूको विवरण, यस आ.व.मा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण, पदपुर्ति र रिक्त कर्मचारीहरू विवरण, तालिम गोष्ठीमा सहभागी कर्मचारीहरूको विवरण र कार्यालयको सांगठनिक संरचना अनुसुची १७ मा समावेश गरिएको छ ।

१३. विविध

(क) निकुञ्ज कार्यालयबाट उपलब्ध गराईएको वन पैदावारको विवरण

क्र.सं.	विवरण	इकाई	परिमाण	कैफियत
१	काठ	घनफिट	१,२३२	घरायसी प्रयोजन र मध्यवर्ती क्षेत्रमा हुने विकास निर्माणका कार्यका लागि
२	दाउरा	चट्टा	७	
३	दुङ्गा	घनमिटर	२,९३३	
४	गिड्ढी	घनमिटर	२६१	
५	बालुवा	घनमिटर	४३९	
६	ग्राबिल	घनमिटर	११०	

(ख) विशिष्ट महानुभावबाट निकुञ्ज भ्रमण

यस आ. व. २०७९/०८० मा रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रमा निम्न बमोजिमका विशिष्ट व्यक्तिहरूको औपचारिक तथा अनौपचारिक भ्रमण सम्पन्न भएको छ ।

अनुसुची : १ रारा राष्ट्रिय निकुञ्जको चारकिल्ला सहितको सिमाना

४३७ २४ अग्र २०२५
४४७ २५ अग्र २०२५

अध्युतवहादुर राजभण्डारी
श्री ५ को सरकारको सचिव

श्री ५ को सरकार
बन मन्त्रालयको
सूचना

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२६ को इफा ३ को उप-दका (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले कण्ठली अञ्चलम मुँगु जिल्लामा पनि देहायका चार किल्लापिलाई रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज घोषित गरेको छः—

उत्तरः— रूम काँधको सज्जनदा अग्लो दुप्पा (१२२३८) बाट शुरू भई पूर्वपटि डौडाको शिरेशिर हुँदै गालीका (११२६५) दुप्पोसम्म।

पूर्वः— मालीका (११२६५) बाट दक्षिण—पूर्व दिशा हुँदै रारा गुम गोरेटो बाटोको बजेही-सम्म। त्यसपछि उक्त दिशातर्फ नै पछाउँदै जङ्गल भएको पहाडको नाकैनाक दक्षिण—पूर्व दिशा हुँदै भदाली काँध, श्रीनगर गाउँको मावि (६०००) सम्म। त्यसपछि भदाली काँध जङ्गलको तल्लो किनारबाट पश्चिम हुँदै इयारी छापाब्रु गोरेटो बाटोसम्म र जङ्गलको तल्लो छेउ हुँदै इयारी विथाखोलाको मुहानसम्म। त्यसपछि इयारी विथाखोलाको दक्षिण किनारबाट इयारी पिनाको पैदलवाटोसम्म। त्यसपछि दक्षिण—पूर्व हुँदै प्रावादि जग्गाको माथिल्लो छेउबाट धीलीगारखोला र मनुखोलाको बीचसम्म र दक्षिणतर्फ धुचिलाग्नासम्म। त्यसपछि बाटो काटेपछि चीयाबाट दक्षिण—पश्चिम हुँदै चीयाखोलाका पहिलो मुहान त्यसपछि चीयादेखि मावि दक्षिणतर्फको १३१३६' को दुप्पोसम्म। त्यसपछि पहाडको धार हुँदै १३१३६' देखि दक्षिणतर्फ करीब एक माइलसम्म।

नेपाल राजपत्र भाग ३

(७)

दक्षिणः— १३१३६' को करीब एक माइल दक्षिणबाट पश्चिम हुँदै जियाखोलाको मुहानसम्म। त्यसपछि उत्तर—दक्षिण मुख्य पहाडको धार हुँदै लामिडाहाको सबभन्दा अग्लो १२८०९' सम्म।

पश्चिमः— लामिडाहाको दुप्पो (१२८०९) बाट सो डौडाको काँधकाँध रोताखोला माविको प्रावादि जग्गाको माथिल्लो छेउ हुँदै गोरु सीनसम्म। त्यसपछि रोताखोला (पोनेली-खोला) हुँदै पानीको सबभन्दा ठूलो मुहानसम्म। त्यसपछि उत्तर—पश्चिम दिशा हुँदै चाडलीखोलाको मुहानसम्म। चाडलीखोलाको पश्चिम किनार हुँदै खतियारखोलासम्मको दोभानसम्म। त्यसपछि खतियारखोला पार गरी निगालीबाट रारा मूल बाटोमा पर्ने सेरा पालेहनासम्म। त्यसपछि बाटैबाटो पूर्व गई खतियारखोला (निजारखोला) र दाढ्ये—खोलाको दोभान माझेष्ठुसम्म। त्यसपछि दाढ्ये खोलीखोला गई यसको मुहान हुँदै सम काँध (१२२३८) सम्म।

पूर्वः—यस रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज शेषभित्र पर्ने गाउँहरू रारा, छापाब्र, नेपुर सल्ली स्कला इ नहटाइसम्म वा यसकी व्यवस्था नभएसम्म निकुञ्ज शेषबाट बाहिर पारिएको मानिनेछ।

प्राज्ञाले—
अध्युतवहादुर राजभण्डारी
श्री ५ को सरकारको सचिव

नेपाल राजपत्र

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ५६) काठमाडौं, असोज ६ गते २०६३ साल (संख्या २२

भाग ३

नेपाल सरकार

बन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको सूचना

नेपाल सरकारले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२६ को दफा ३को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रका देहायका चार किलामित्रको क्षेत्रलाई रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्र तोकिएकोले यो सूचना प्रकाशन गरएको छः —

पूर्व: पूर्वमा श्रोनगर गा.वि.स. को बडा नं. ६ स्थित इमा बस्तीलाई भित्र पार्दै मुङ्ग कणलिमा मिसिएको साँया खोलालाई आधारमानी पश्चिमतर्फ साँया खोलै खोला साँया खोला घट्टसम्म, साँया खोला घट्टबाट दक्षिण नाउर खोला हुँदै खोलै खोला पूर्वतर्फ जिल्ला सदर मुकाम गमगढीलाई बाहिर पारेर चैन खोला र गमगाढको दोभान सम्म। ऋमश: पूर्वको गमगाढ खोला हुँदै दक्षिणतर्फ कार्कीबाढा गा.वि.स.को बडा नं. २ को पूर्वी सीमानालाई कायम राख्दै पिना गा.वि.स. बडा नं. ५ र ६ को पूर्वी सीमाना मुन्नु खोला हुँदै बुझामारी चौर गा.वि.स. बडा नं. ७ को पूर्वी सीमाना काञ्चा खोला हुँदै तलीगाड खोलाको दोभानसम्म।

पश्चिम: महेन्द्रमल्ली खोलालाई पश्चिमी सीमाना मान्दै उत्तरतर्फ कन्कासुन्दरी गा.वि.स.को पश्चिमी सीमाना हुँदै कालाकाँडा लेरुको ३,४६४ मिटर उचाईको चुचुरालाई सीमाना कायम राखो खसाने गा.वि.स. को वडा नं: ६ को चाकपाढे गाउँलाई भित्र पारी उत्तरतर्फ बहने छोटे खोलालाई आधार मानी शेरी गा.वि.स. को वडा नं. २ को पश्चिमी सीमाना हुँदै बाने छोटे खोलादेखि खत्थाड खोलार्हो दोभानसम्म र खत्थाड खोलाको केही पश्चिमतर्फ हुँदै बरने पुस्ता खोलाको दोभानसम्म त्यसपछि सेरी गा.वि.स. को वडा नं. ३ र ५ को पश्चिमी सीमाना भएर पुस्ता खोलै खोला उत्तर पूर्व ३,६२२ मिटरको चुचुरा भएको काला पानी खाम्दुला डाँडो हुँदै उत्तरपूर्व बगेको खोल्सा भएर क्रमशः रारा गा.वि.स. को वडा नं. ३ र १ को पश्चिम सीमाना तथा कालै गा.वि.स. को पूर्वी सीमानालाई कायम राख्दै मुगु कण्ठिली नदीमा मिसिने खोल्साको दोभानसम्म।

उत्तर: पूर्वबाट पश्चिमतर्फ बगेको मुगु कण्ठिली नदी हुँदै पूर्वतर्फ रारा र श्रीनगर गा.वि.स.हरूको उत्तरो सीमानालाई कायम राख्दै पूर्वमा श्रीनगर गा.वि.स. वडा नं ६मा अस्तित्व इमा बस्तो छेउ भएर बरने साँया खोला र मुगु कण्ठिलीको दोभानसम्म।

दक्षिण: दक्षिणतर्फ बगेको तलीगाड खोला हुँदै पश्चिमतर्फ बरने लाहागाड खोलै खोला वोतामालीका गा.वि.स. को वडा नं ६ को उत्तरी सीमानालाई कायम राख्दै गानो खोलाको दोभानसम्म र त्यहाँवाट कन्कासुन्दरी गा.वि.स. को वडा नं. १,२,३ र ४ बस्तो क्षेत्रलाई भित्र पार्दै ३,२०२ मिटर उचाईको चुचुरोलाई आधार मानेर पश्चिमतर्फ महेन्द्रमल्ली खोलामा मिसिने खोल्सा हुँदै दोभानसम्म।

आज्ञाले,

फणिन्द्र गौतम
उपसचिव कानून

अनुसुची : ३ रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय र अन्तर्गत रहेका रेझजपोष्ट एवं पोष्टहरूको विवरण

क्र.सं.	पोष्टको नाम	रहेको स्थान	कैफियत
१	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	हुटु, मुगु	निकुञ्ज र सेनाको मुख्य कार्यालय
२	ताल्चा रेझजपोष्ट	छायाँनाथ रारा न.पा. ४ ताल्चा, मुगु	निकुञ्ज तथा नेपाली सेनाको संयुक्त पोष्ट
३	भुलभुले रेझजपोष्ट	कनकासुन्दरी गा.पा. १ भुलभुले, जुम्ला	निकुञ्ज तथा नेपाली सेनाको संयुक्त पोष्ट
४	सल्लेरी पोष्ट	छायाँनाथ रारा न.पा ८ सल्लेरी, मुगु	निकुञ्ज तथा नेपाली सेनाको संयुक्त पोष्ट
५	लामाचौर पोष्ट	छायाँनाथ रारा न.पा. ३ लामाचौर, मुगु	निकुञ्ज तथा नेपाली सेनाको संयुक्त पोष्ट
६	गोरुसैना पोष्ट	कनकासुन्दरी गा.पा. २ गोरुसैना, जुम्ला	निकुञ्ज तथा नेपाली सेनाको संयुक्त पोष्ट
७	बाउपानी पोष्ट	खत्याड गा.पा. १ बाउपानी, मुगु	निकुञ्ज तथा नेपाली सेनाको संयुक्त पोष्ट
८	तारापानी पोष्ट	सोरु गा.पा. ९, तारापानी	निकुञ्ज प्रशासन रहेको

अनुसुची : ४ रारा राष्ट्रिय निकुञ्जमा हालसम्म तैनाथ गुल्म तथा सेमुहरूको विवरण

क्र. सं.	सेमु तथा गुल्मको नाम	आएको मिति	गएको मिति
१	सेमु नफ्री	२०३५	२०४४
२	दुर्गा भज्जन गुल्म	२०४४/९/२४	२०४८/५/२४
३	भगवती प्रसाद गुल्म	२०४८/५/२४	२०५०/१२/५
४	चन्दननाथ गुल्म	२०५०/१२/५	२०५४/३/११
५	चण्डी प्रसाद गुल्म	२०५४/२/२४	२०५५/१०/१०
६	सूर्यदल गुल्म	२०५५/१२/१०	२०६०/२/५
७	कालीदल गुल्म	२०६०/२/५	२०६५/७/२१
८	समरजित गुल्म	२०६५/७/२२	२०७०/१/१५
९	दुर्गाभज्जन गुल्म	२०७०/१/१५	२०७४/४/१
१०	श्रीदल गुल्म	२०७४/४/१	२०७७/११/५
११	श्रीबक्स गुल्म	२०७७/११/६	हालसम्म

अनुसूची : ५ आ.ब. २०७९ / ०८० को वार्षिक प्रगति

१. अधिक वर्ष: २०७९ / ८०
२. बजेट उपशीर्षक नं: ३२९०३१०१
३. मन्त्रालय: वन तथा वातावरण
४. आयोजना/कार्यालयको नाम: राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
५. कार्यक्रम /आयोजनाको नाम: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आयोजना
६. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नाम: विश्ववाचु श्रेष्ठ
७. यस अधिको बजेट रु.: ५७९.५३

क. आन्तरिक (१) नेपाल सरकार :

(२) संस्था:

(३) जनसहभागिता:

ख. वैदेशिक (१) त्रिण

(२) अनुदान :

१. अधिक वर्ष: २०७९ / ८०
२. बजेट उपशीर्षक नं: ३२९०३१०१
३. मन्त्रालय: वन तथा वातावरण
४. आयोजना/कार्यालयको नाम: राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
५. कार्यक्रम /आयोजनाको नाम: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आयोजना
६. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नाम: विश्ववाचु श्रेष्ठ
७. यस अधिको बजेट रु.: ५७९.५३

क. आन्तरिक (१) नेपाल सरकार :

(२) संस्था:

(३) जनसहभागिता:

ख. वैदेशिक (१) त्रिण

(२) अनुदान :

क्र.सं.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	आ.वा. २०७९ / ८० को				वार्षिक प्रगति	सुचांकमा आधारित उपलब्धि	क्र.	
				रिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट		
अ) पुरीगत खर्च अन्तरिका कार्यक्रमहरू											
११.१.२.२	कार्यालय भवन निर्माण	३११११२	संख्या	१.०	१७.२६	१००.०				१.०	१७.२५
११.१.२.५	पोष्ट भवन निर्माण	३११११२	संख्या	१.०	१०.३५	६०.०				०.९	१.३२
११.३.७.४	डेक्टप कम्प्युटर खरिद	३१११२२	सेट	२.०	०.२८	१.६				२.०	०.२८
११.३.७.५	पिटर खरिद	३१११२२	वटा	१.०	०.०४	०.२५				१.०	०.०४
११.४.३.२	डटेलो नियन्त्रणका लागि अन्तरिका निर्माण	३१११११	फि.मि.	२.०	०.३५	२.०				२.०	०.३५
११.४.५.१	गोरेटो बाटो निर्माण	३१११११	फि.मि.	२.०	०.३५	२.०				२.०	०.३५
११.४.७.१	काठेपुल निर्माण	३१११११	वटा	२.०	०.६६	४.०				२.०	०.७
११.४.१६.१	खानेपानी निर्माण (पाइप जडान)	३१११५६	वटा	३.०	०.५२	३.०				३.०	०.५२
११.४.१७.५७	फोहोर मैला व्यवस्थापनका लागि खाडल निर्माण	३१११५७	वटा	४.०	०.२८	१.६				४.०	०.२८

क्र.सं.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	वार्षिक प्रगति				संचाकमा आधारित उपलब्धी के.										
				वार्षिक लक्ष्य														
				रियाण	भार	बजेट	परियाण	भार	बजेट	परियाण	भार	बजेट	परियाण	भार	बजेट	परियाण	भार	बजेट
११.४.१७.५८	पोष्टमा सोलार जडान	३११५७	वटा	२.०	०.६९	४.०								२.०	०.६९	४.०		
११.४.१७.६०	स्थान्साईट निर्माण	३११५७	वटा	१.०	०.३५	२.०								१.०	०.३५	२.१८		
११.४.१७.१२०	होमस्टे प्रवर्द्धन	३११५७	प्लाकेज	१.०	०.८६	५.०								१.०	०.८६	५.०		
११.४.१७.३१२	समुदायिक वनको विधान / कार्ययोजना नविकरण	३११५७	वटा	२.०	०.१७	२.०								२.०	०.१७	२.०		
११.४.२२.३	साइनबोर्ड / सूचना बोर्ड निर्माण	३११५९	वटा	५.०	०.२६	१.५								५.०	०.२६	१.४९		
११.४.२२.१३	वेवसाईट निर्माण तथा सचालन	३११५९	पटक	१.०	०.१७	१.०								१.०	०.१७	१.०		
११.४.२२.१५	गोलघर / प्रतिक्षालय निर्माण	३११५९	वटा	१.०	०.३५	२.०								१.०	०.३५	२.०		
११.४.२२.१९	रिटेनिङ वाल निर्माण	३११५९	क्षेत्र	१.०	०.८६	५.०								१.०	०.८६	५.११		
११.४.२२.२०	नदि पहिरो नियन्त्रण कार्ब	३११५९	क्षेत्र	१.०	०.८६	५.०								१.०	०.८६	५.०		
११.५.१७.८	फ्लू-टावर (मचन) मर्मत	३११७६	वटा	२.०	०.२१	१.२								२.०	०.२१	१.२		
११.५.१७.९	साइनबोर्ड / सूचना बोर्ड मर्मत	३११७६	वटा	४.०	०.१४	०.८								४.०	०.१४	०.८		
११.५.१७.१०	फर्टक टिकट काउण्टर मर्मत सुधार	३११७६	वटा	१.०	०.१७	१.०								१.०	०.१७	१.०		
११.५.१७.११	प्रतिक्षालय / गोल घर मर्मत	३११७६	वटा	१.०	०.०९	०.८								१.०	०.०९	०.८		
११.५.२२.२	कार्यालय भवन मर्मत सुधार	३११७६	वटा	१.०	०.३५	२.०								१.०	०.३५	२.०		
११.५.२२.३	पोष्ट भवन मर्मत	३११७६	वटा	२.०	०.३५	२.०								२.०	०.३४	२.०		
११.५.२२.७	वन्दीह मर्मत सुधार	३११७६	वटा	१.०	०.०९	०.५								१.०	०.०९	०.५		
११.५.२२.१०	शौचालय मर्मत	३११७६	वटा	२.०	०.१७	१.०								२.०	०.१७	१.०		
११.५.२२.११	बिजुली वाइरिंग मर्मत	३११७६	वटा	१.०	०.०९	०.५								१.०	०.०९	०.५		
११.६.१३.१४	कार्यालयको लागि फर्मिचर खरिद	३११२३	पटक	१.०	०.३५	२.०								१.०	०.३५	२.०		
११.३.७.८१	गोप्त्रो क्यामेरा खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.१७	१.०								१.०	०.१७	१.०		

क्र.सं.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	आ.वा. २०७९/८० को				वार्षिक प्रगति	संचाकमा आधारित उपलब्धी	कै.	
				वार्षिक लक्ष्य							
				रियाण	भार	बजेट	परियाण	भार	बजेट	परियाण	भार
२.६.६.४	क) पुरीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको जमा		३६.८७	२१३.४५	२१३.४५					३५.८२	१७०.६६
२.६.६.११	आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू										
२.७.५.६	सरोकारालासग संक्षण संवन्धी अन्तर्गतिक्या गोर्ई	२२५१२	पटक	२.०	०.१३	०.७५			२.०	०.१२	०.७५
२.७.५.७	वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण व्यापे बैठक / गोर्ई	२२५१२	पटक	४.०	०.३	१.७५			३.०	०.२४	१.२५
२.७.५.९	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	संख्या	१००.०	०.१७	१.०			१००.०	०.१७	१.०
२.७.५.१०	संक्षण सम्बन्धी प्रचार प्रसार सामग्री उत्पादन तथा वितरण	२२५२२	पटक	१.०	०.१५	०.९			१.०	०.१६	०.९
२.७.२१.१०	चेरी शिकार नियन्त्रण सिव्य अपेसन	२२५२२	पटक	३.०	०.१६	०.९			३.०	०.१५	०.९
२.७.२१.१७	फर्दिक्य क्षेत्रको फोहोर मैला व्यवस्थापन (सरसकाई)	२२५२२	पटक	३.०	०.०६	०.५			३.०	०.०८	०.५
२.७.२५.१७	मुद्दा अनुसन्धान तथा तहकिकत	२२५२२	पटक	०.०	०.०	०.०			१.०	०.०	०.०
२.७.२७.७	विश्व रिप्रसार दिवस (फेझअरी २)	२२५२९	पटक	१.०	०.०९	०.५			१.०	०.०९	०.५
	ख) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको जमा				३.१७	१८.३			१.०	१.८	
	ग) कार्यक्रम तरिको जमा (क + ख)				३.१७	२३१.७५			३६.६१	१७६.४६	
	प्रशासनिक खर्च				६०.०१	३४७.७८			५४.३३	३१४.८२	
	कुल जमा खर्च (ग + प्रशासनिक खर्च)				६३.१८	५७९.५३			१०.९४	४९२.२८	

प्रमाणित गर्नेको
दस्ताख्त:
नाम :
पद :
मिति:

तथार गर्नेको दस्ताख्त:
नाम :
पद :
मिति:

प्रमाणित गर्नेको
दस्ताख्त:
नाम :
पद :
मिति:

अनुसूची : ६ मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको विवरण

क्र.सं.	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिको नाम	ठेगाना	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या	अध्यक्षको नाम र सम्पर्क नं.	कैफियत
१	राजाकोट	छायाँनाथ रारा न.पा. १, मुग्ग	१६.४१	७८	३९६	विष्णु बहादुर रावल, १८६८९७६८८६	
२	रारा रावलकोट	सोरु गा.पा. ५, मुग्ग	४८.३५	२५९	७५७	जनक बहादुर रोकाया १८६८३४३९५७	
३	खेसमालिका	खल्याड गा.पा. २५, मुग्ग	११.१५	३१२	१८७९६	कर्ण बुढा १८६७९५६६०९	
४	ऋणिमोक्ष	छायाँनाथ रारा न.पा. ७८, मुग्ग	१६.६८	५६७	३०७५	हरिकृष्णा विष्णु १८६८३७९१०	
५	छायाँनाथ	छायाँनाथ रारा न.पा. ४८, मुग्ग	११.३१	४८०	२४२४	विष्णु बहादुर कार्की १८४१८४४७९९	
६	लामालेख सेरि मालिका	छायाँनाथ रारा न.पा. १,२८,३, मुग्ग	२५.७४	५४९	२५६३	हस्त बहादुर मल्ल १८६८३२३४८९	
७	कैलाश बजेठी	छायाँनाथ रारा न.पा. २,३८,५, मुग्ग	१७.६१	४५८	२४२९	मीन बहादुर रावल १८४८३२९६६८	
८	मालिकावोता	कनकासुन्दरी गा.पा. २, जुम्ला	२२.०७	२४९	१६२८	मोती रावत १८४०४९४८७८	
९	महादेव	कनकासुन्दरी गा.पा. १, जुम्ला	१२.६६	१४३	७७६	मान बहादुर बुढा १८४७९०४७९६	
१०	कनकासुन्दरी	कनकासुन्दरी गा.पा. ३, जुम्ला	१६.०९	३९२	२६००	भैरव बहादुर बुढा १७४५६४३७९८	
	जम्मा			१९८			

अनुसूची : ७ मध्यवर्ती सामुदायिक वनको विस्तृत विवरण

मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	क्र.स.	म.सा.व. को नाम	ठेगाना	वनको क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी	पुरुष	महिला	स्वीकृत बार्षिक कटान काठ (घनफिट)	दर्ता मिति	नविकरण मिति
?	?	बुढा पहिरा धनेरी	खत्याड गा.पा.२, मुगु	२१५.३२	५६	१५८	१२७	६१४.१७	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
२	कोट पुनेरी पाखो	खत्याड गा.पा.२, मुगु	१६.८४	४४	११२	६७	२०४.०५	२०७१।३।६	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
३	थलहल्ला	खत्याड गा.पा.२, मुगु	१३.५६	७३	२०७	११३	२५४.८५	२०७०।३।६	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
४. खेम्मा मालिका	४	रातामाटा बानिया सल्लेरी	खत्याड गा.पा.१, मुगु	४.६	६७	११४	१८२	१.८	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
५	कालापातल	खत्याड गा.पा.१, मुगु	१५२.०५	१३५	४६६	४०२	३३६.३३	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
६	हरियाली कर्मसिमेला	खत्याड गा.पा.१, मुगु	५०।१६	२३	५६	३०	३१८.९६	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
७	सुर्का हालिमहादेव	खत्याड गा.पा.१, मुगु	५१।१६	२१	५१	१८	११७.१२	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
८	श्री मस्ता	खत्याड गा.पा.५, मुगु	७४.९४	३९	११०	११८	१५२३	२०७४।३।८	२०८०।०३।१९	२०७७।३।३०

मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	क्र.स.	म.सा.व. को नाम	ठेगाना	वनको क्षेत्रफल	घरधुरी	पुरुष	महिला	स्वीकृत बार्षिक कटान काठ (घनफिट)	दर्ता मिति	नविकरण मिति
?	?	वयनधारा	छायाँनाथ ररा न.पा.५, मुगु	११८	५४९	५१८	११७.८	११७.८	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
२	धनाले पातल	छायाँनाथ ररा न.पा.४, मुगु	१८.५४	८६	२६९	२८४	१४८.०४	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
३	क्युरी पाताङडी	छायाँनाथ ररा न.पा.४, मुगु	६९.४	३२५	१७४	८५६	११५.८६	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
४. छायाँनाथ	४	कोट	छायाँनाथ ररा न.पा.४, मुगु	११.००	५६	१६०	१६१	१.९१	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
५	केशनाथ	छायाँनाथ ररा न.पा.५, मुगु	७८.००	२१०	५४८	५०६	२६२.८४	२०७१।१४	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
६	फँका	छायाँनाथ ररा न.पा.५, मुगु	१.००	२९	१०८	१४८	७२.८५	२०७१।१४	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०
७	डाटेरी	छायाँनाथ ररा न.पा.४, मुगु	१०.३७	४६	१५४	१३२	६८.६७	२०७१।१४	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०

उपभोक्ता समिति	क्र.स.	म.सा.व. को नाम	ठेगाना	वनको क्षे त्रफल	घरधुरी	पुरुष	महिला	स्वीकृत बार्षिक कटान काठ (घनफिट)	दर्ता मिति	नविकरण मिति
१. क्युरी मष्टा	?	छायाँनाथ रारा न.पा७, मुजु	१२.४८	३१	९४	९१	९०.१०	२०७२।८।१४	२०७७।३।३०	
२. फञ्चे राता	२	छायाँनाथ रारा न.पा ६, मुजु	१०.७३	६६	११२	११३	२७२.१३	२०७२	२०७७।३।३०	
३. त्रणीमोद्ध	३	डाब रानिखाडा	छायाँनाथ रारा न.पा ४, मुजु	११५.७२	१४८	८६७	८४३	६७८.४१	२०७२।८।१४	२०७७।३।३०
४. भदाली	४	छायाँनाथ रारा न.पा ७ र & मुजु	१५१.६३	१४०	३३६	३५३	६१६	२०७४।१७	२०८०।०३।१९	
५. भट्यारी	५	छायाँनाथ रारा न.पा ८, मुजु	७९.२१	११२	२४८	२६४	१७११	२०७३।१२।८	२०७७।३।१८	

उपभोक्ता समिति	क्र.स.	म.सा.व. को नाम	ठेगाना	वनको क्षेत्रफल	घरधुरी	पुरुष	महिला	स्वीकृत बार्षिक कटान काठ (घनफिट)	दर्ता मिति	नविकरण मिति
१. ओप्परपाटा	?	करनका सुन्दरी गा.पा ३, जुम्ला	२००	१११	३६६	३४५	३४६	६।७९।४।४	२०७२।१।१४	२०७७।३।३०
२. कलाई	२	करनका सुन्दरी गा.पा ३, जुम्ला	२४८	१५६	४३३	३९५	३८८.१७			२०७७।१।१।३०
३. महादेउ	३	करनका सुन्दरी गा.पा ३, जुम्ला	४९५.००	७८	२०६	१८९	७१८.३४	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०	
४. लुम	४	करनका सुन्दरी गा.पा ३, जुम्ला	१०२.८२	२७	९९	८१	४३२	२०७१।१।२	२०७७।६।४	

उपभोक्ता समिति	क्र.स.	म.सा.व. को नाम	ठेगाना	वनको क्षेत्रफल	घरधुरी	पुरुष	महिला	स्वीकृत बार्षिक कटान काठ (घनफिट)	दर्ता मिति	नविकरण मिति
१. राताकुना	?	करनका सुन्दरी गा.पा १, जुम्ला	२९५.८८	१२४	३७७	३५२	३१४.१७	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०	
२. थलाखामधारे	२	करनका सुन्दरी गा.पा १, जुम्ला	१७९.७८	६१	१३७	१४३	२६८.०१	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०	

उपभोक्ता समिति	क्र.स.	म.सा.व. को नाम	ठेगाना	वनको क्षेत्रफल	घरधुरी	पुरुष	महिला	स्वीकृत बारिंक कटान काठ (घनफिट)	दर्ता मिति	नविकरण मिति
६. मालिका बोता	१	जिउगाड	करनकासुन्दरी गा.पा २, जुन्ला	१९६.००	१५८	५२७	५०२	५०४.४६	२०७१।१।४	२०७१।३।३०
	२	भाडापातल इपी	करनकासुन्दरी गा.पा २, जुन्ला	३८.२६	३१७	८७९	८२३	३३५.८९		२०७१।३।३०
	३	सल्लीपाटा	करनकासुन्दरी गा.पा २ जुन्ला	३६२.०८	२५७	७३९	७३१	७३१.१४	२०७१।१।४	२०७१।३।३०

उपभोक्ता समिति	क्र.स.	म.सा.व. को नाम	ठेगाना	वनको क्षेत्रफल	घरधुरी	पुरुष	महिला	स्वीकृत बारिंक कटान काठ (घनफिट)	दर्ता मिति	नविकरण मिति
७.लामालेख	१	रावतधारा खेल्मेसल्ला	छायाँनाथ रारा न.पा ३, मुजु	२१५.३२	४३	१४१	१३८	६३८.४१	२०७१।३।३०	२०७१।३।३०
सेरीमालिका	२	लामालेखसेरी मालिका	छायाँनाथ रारा न.पा ३, मुजु	२०.६८	२१४	६२९	५५३	२९७.४	२०७१।१।४	२०७१।३।३०

उपभोक्ता समिति	क्र.स.	म.सा.व. को नाम	ठेगाना	वनको क्षेत्रफल	घरधुरी	पुरुष	महिला	स्वीकृत बारिंक कटान काठ (घनफिट)	दर्ता मिति	नविकरण मिति
८.कैलास वर्जेडी	१	गैरा ओखलटुंगा	छायाँनाथ रारा न.पा ३, मुजु	१८७.१५	३६	९७	१०१	२६३	२०७१।१।४	२०७१।३।२८
	२	थापलचौर डिमुर्खोडा पृथ्वीमेला	छायाँनाथ रारा न.पा २ ५ मुजु	६३.६६	११०	२८२	२९३	२१६		२०७६।८।१२
	३	पिन्डेडी	छायाँनाथ रारा न.पा २, मुजु	१२५.६७	१४३	४०६	३७२	८७०	२०७१।१।४	२०७१।३।२८
	४	पिपल चौर	छायाँनाथ रारा न.पा ५, मुजु	१८३.४८	१२०	३५०	३५०	११००	२०७१।१।४	२०७१।३।२३
	५	रातामाटा चोतिखाडा	छायाँनाथ रारा न.पा ३, मुजु	४०.२७	१४३	४०६	३७२	६१०	२०७१।१।४	२०७१।१।१०
	६	लामाचौर	छायाँनाथ रारा न.पा ३, मुजु	२२.१७	५३	१३६	१२२	२८३.४१		२०७१।१।१०

उपभोक्ता समिति	क्र.स.	म. सा.व. को नाम	ठाणाता	वनको क्षेत्रफल	घरधुरी	पुरष	महिला	स्वीकृत बार्षिक कटान काठ (घनफिट)	दर्ता मिति	नविकरण मिति
१. राजाकोट	?	स्थाउलीमेला	छायाँनाथ ररा न.पा.१, मुजु	३४६	७७	२१४	२०९	५५९.०७	२०७७।३।३०	२०७७।३।३०

उपभोक्ता समिति	क्र.स.	म. सा.व. को नाम	ठाणाता	वनको क्षे त्रफल	घरधुरी	पुरष	महिला	स्वीकृत बार्षिक कटान काठ (घनफिट)	दर्ता मिति	नविकरण मिति
१. आसेबासुधारा	१	सोरु गा.पा.८, मुजु	२४६.३२	१०२	३१२	२८४	८२१७	२०७५।१।२।१७	२०७५।१।२।१७	२०७५।१।२।१७
२. सितरीकुच्चा	२	सोरु गा.पा.८, मुजु	१५६.७६	४३	९९	९९	३३०७	२०७५।१।२।१७	२०७५।१।२।१७	२०७५।१।२।१७
३. गोठेपाटा	३	सोरु गा.पा.८, मुजु	१४८.९९	४२	९८	९९	२९०७	२०७५।१।२।१५	२०७५।१।२।१५	२०७५।१।२।१५
४. लुम्लाकोट	४	सोरु गा.पा.८, मुजु	१७७.१३	३१	७८	८२	२१९२	२०७५।१।२।१७	२०७५।१।२।१७	२०७५।१।२।१७
५. लुम्ला	५	सोरु गा.पा.८, मुजु	१२४.७२	३३	९४	८७	२१९२	२०७१।१।४	२०७१।१।४	२०७१।१।४

अनुसूची : द आ.ब. २०७९/०८० को वार्षिक प्रगति -मध्यवर्ति कार्यक्रम)

१. अधिक वर्ष: २०७९/८०
२. बजेट उपशीर्षक नं: ३२९०३०११?
३. मन्त्रालय: वन तथा वातावरण
४. आयोजना/कार्यालयको नाम: रासा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
५. कार्यक्रम /आयोजनाको नाम: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
६. आयोजना/कार्यालय प्रमुखहोको नाम: विश्व बाबू श्रेष्ठ
७. यस अधिको बजेट रु.: १०.०
- क. आन्तरिक (१) नेपाल सरकार :
- (२) संस्था:
- (३) जनसहभागिता:
- ख. वैदेशिक (१) वृण
- (२) अनुदान :

c. यस अधिको खर्चे रकम र प्रतिस्ता: १.० , १००.०%

क. आन्तरिक (१) नेपाल सरकार:

(२) स्थानीय निकाय/संस्था:

(३) जनसहभागिता

ख. वैदेशिक (१) वृण

(२) अनुदान

१. चालु आ.ब.को हालसम्मको खर्चे रकम र प्रतिस्ता: १.०, १००.०%
२. कुल लागत मध्य हालसम्म शुरू देखि यस अवधि समयको कुल खर्चे रकम र प्रतिस्ता:
३. आयोजनाको शुरुदेखि यस अवधिसमयको भौतिक प्रगती प्रतिस्ता : १००.०%
४. आयोजनाको कुल अवधि मध्य बितेको समय प्रतिस्तमा :
५. यस त्रैमासिक अवधिको भौतिक प्रगति:: १००.० %

(रु.लाखमा)

क्र.स.	नियाकलापको विवरण	खर्च	शिरक	वार्षिक लक्ष्य					वार्षिक प्रगति	संचाकमा आधारित उपलब्धि	कै.
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार			
आ.) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५.१.७.१	मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम (नि:शर्ते चालु अनुदान (कार्यक्रम खर्च))	२६४११	पटक	२.०	१००.०	१.०	-	-	१.०	५०.०	४.५५
ख.) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको जम्मा		-	-	१००.०	१.०	-	-	-	-	१००.०	१.०
ग.) कार्यक्रम तर्फको जम्मा (क + ख)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

प्रमाणित गर्नेको

दस्ताखतः

नाम :

पद :

मिति:

प्रमाणित गर्नेको दस्ताखतः

नाम :

पद :

मिति:

अनुसूची : ९ वन्यजन्तुले गरेको क्षति वापत प्रदान गरिएको राहत विवरण

क्र.सं	घटना घटेको मिति	घटना घटेको स्थान	पीडितको नाम	पीडितको ठेगाना	पुरुष/ महिला	क्षति गर्ने वन्यजन्तुको नाम	क्षति गर्ने अन्न बालीको क्षति	क्षति को विवरण	मानविक्य क्षतिको विवरण	उपलब्ध राहत रकम रु.	कैफियत
१	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	खेम बहादुर रोकाथा	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	पुरुष बदेल	जौं बाली	-	-	-	-	१००००१
२	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	हरि बहादुर रोकाथा	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	पुरुष बदेल	जौं बाली	-	-	-	-	१००००१
३	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	गान बहादुर रोकाथा	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	पुरुष बदेल	जौं बाली	-	-	-	-	१००००१
४	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	सुकलाल रोकाथा	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	पुरुष बदेल	जौं बाली	-	-	-	-	१००००१
५	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	नन्दा देवी रोकाथा	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	महिला बदेल	जौं बाली	-	-	-	-	१००००१
६	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	बास्ती रोकाथा	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	महिला बदेल	जौं बाली	-	-	-	-	१००००१
७	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	मान बहादुर रोकाथा	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	पुरुष बदेल	जौं बाली, गहुँ	-	-	-	-	१००००१
८	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	हाँसु रावल	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	महिला बदेल	जौं बाली	-	-	-	-	१००००१
९	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	सिंह बुढा	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	पुरुष बदेल	जौं बाली	-	-	-	-	१००००१
१०	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	बालकृष्ण रोकाथा	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	पुरुष बदेल	जौं बाली	-	-	-	-	१००००१
११	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	वान रावल	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ९ मुर्मा	पुरुष बदेल	जौं बाली	-	-	-	-	१००००१
१२	२०८०/२/१०	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ५	डिल प्रकाश ऐर्डी	छाँयानाथ रारा नगरपालिका ६ कोटीला	पुरुष बदेल	छाँयानाथ	-	-	-	-	११५८०
जम्मा											१२७५८०

अनुसूची : १० मुद्दा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	मुद्दाको विवरण	मुद्दाको विवरण	कैफियत
१	<p>मुद्दाको नाम : अवैध जि. मुगु साधिक पिना गा.वि.स. ७ कोटिल्ला बस्ने रतन शाहीसमेत ६ जना प्रतिवादी रहेको अवैध रूपमा चोरी शिकार गरेको मुद्दा रूपमा चोरी शिकार गरेको यस कार्यालयमा मिति २०७८।५।२२ गते दर्ता भई उक्त मुद्दाको फैसला २०७५।१।१० मा भएको । फैसला अनुसार तोकिएको दण्ड सर्वे बोहोराको मुद्दा कार्यान्वयन गर्न बाँकी । जरिवाना जि. मुगु साधिक पिना गा.वि.स. ६ बस्ने सर्वे बोहोराले बुझाउन बाँकी ।</p>	<p>मिति २०७३।८।१३ गते दर्ता भएको बन्धजन्तुको आखेटेपहार औसार पसार गरेको मुद्दाका प्रतिवादी जाजरकोट जिल्ला रोकायागाउँ गा.वि.स. वडा नं. ४, रम्पसिल बस्ने बीरेन्द्र शाहीले जिल्ला जाजरकोट वारेकोट गाउँपालिका वडा नं. ३ (साधिक रोकायागाउँ गा.वि.स. वडा नं. ३, मुलसम गाउँ) बस्ने जय बहादुर रावत भन्ने व्यक्ति समेतलाई पोल गरेको र निज जय बहादुर रावतको नाममा स्थाद जारी गर्दा उक्त वतनमा सो नाम थर गरेको व्यक्तिको बसोवास नरहेको भनि मिति २०७७।३।४ गते डिख्जन वन कार्यालय, जाजरकोट बाट सर्जीमिन मुचुल्का सहित लेखि आएको ।</p> <p>मिति २०७७।३।१९ गते प्रतिवादी जय बहादुर रावतको यथार्थ नाम, थर, वतन सहित प्रतिवेदन पेश गर्न यस कार्यालयका ज्ञजर श्री पदम बहादुर बुढलाई जिम्मेवारी तोकिएको र श्री डिख्जन वन कार्यालय, जाजरकोटलाई आवश्यक सहयोग र समन्वयका लागि बोधार्थ पठाईएको ।</p>	<p>मिति २०७७।३।२५ गते मुगु जिल्ला अदालतका माननीय जिल्ला न्यायाधिश श्री प्रल्हाद कुमार योगीबाट मुद्दाको निरीक्षण भएको र प्रतिवादी जय बहादुर रावतको नाउमा स्थाद तामेल हुन नसकेको दोख्दा निज जय बहादुर रावतको पुन : वतन खुलाउन लगाई खुली आएमा सोही ठेगानामा स्थाद तामेल गर्ने र खुल नसकेको प्रतिवेदन प्राप्त भएमा कानून बमोजिमको प्रक्रिया पुरा गरी मुद्दा किनारा गर्नु होला भनि निर्देशन भएको ।</p> <p>बारेकोट सब डिख्जन वन कार्यालय जाजरकोटका व.र. भीमजंग के.सी. ले बारेकोट गाउँपालिका वडा नं. ३ मा २०७७।१।१३ गते उठाएको सर्जीमिन मुचुल्का र बारेकोट गाउँपालिका ३ नं. वडा कार्यालय जाजरकोटको प.सं. २०७७।१।१८ च.नं. २९३ मिति २०७७।१।२१ को पत्रानुसार विसेन्द्र शाही समेत भएको अवैध रूपमा वन्यजन्तु आखेटेपहार ओसारपसार गरेको भन्ने मुद्दाका प्रतिवादी जय बहादुर रावतको यथार्थ वतन बारेकोट गाउँपालिका वडा नं. ३ साधिकको रोकायागाउँ गा.वि.स. वडा नं. १ मुलसम गाउँ भएको र निजको मिति २०७०।८।२१ को दिनमा आफूने कालगतिले मृत्यु भएको भनि निजको मृत्युदर्ता प्रमाण पत्र प्रतिलिपी सहित लेखि आएको ।</p> <p>मिति २०७३।८।१४ गते प्रतिवादी विसेन्द्र शाहीसँग धरेटी मग गरी तरेखमा छोइन आदेश भएको तर प्रतिवादी विसेन्द्र शाहीले समेत निकूञ्ज कार्यालयबाट तोकेको २०७३।८।१९ गते देखि तरेख गुजारी बसेको ।</p>
२	<p>मुद्दाको नाम : वन्यजन्तुको आखेटेपहार (भालुको कलेजो) औसारपसार मुद्दा आ.व. : २०७३।३।७४ (२०७३ साल, स.फौ.न. ३)</p>	<p>मुद्दाको नाम : वन्यजन्तुको आखेटेपहार (भालुको कलेजो) औसारपसार मुद्दा आ.व. : २०७३।३।७४ (२०७३ साल, स.फौ.न. ३)</p>	

क्र.सं.	मुद्दाको विवरण	मुद्दाको स्थिती	कैफियत
३	मुद्दाको नाम : निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा अवैध रूपमा हातहातियार (भरुवा बन्दुक) बोकेको कम्सुर मुद्दाका प्रतिवादी बाँचे शाहीले आदेश बमोजिम नगद धरौट राखी तारिखमा छुटेको तथा प्रतिवादी प्रेम बहाडुर शाही संलग्न कम्सुरमा हातहातियार तथा खरख्जाना ऐन वयानको क्रममा खुलाएका साक्षीहरूको वयान लिई आवश्यक अनुसन्धान तहीकिकात गरी साक्षी तथा गरेकोले निकुञ्ज कार्यालयबाट मिति २०७८०९।२३ गते भएको सम्बाहन पत्राउसार मिति २०७८०९।१० गते म्याद जारी भएकोमा मिति २०७८०९।२४ गते निज बाँचे शाही निकुञ्ज कार्यालयमा उपस्थित भई वयान गरेकोमा निकुञ्ज कार्यालयबाट मिति २०७८०९।३० गराई फैसला गर्न बाँकी गते भएको आदेश बमोजिम नगद धरौट राखी तारिखमा छुटेको ।	मिति २०७८०९।२२ गते दर्ता भएको निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा अवैध रूपमा हातहातियार (भरुवा बन्दुक) बोकेको कम्सुर मुद्दाका प्रतिवादी बाँचे शाहीले आदेश बमोजिम नगद धरौट राखी तारिखमा छुटेको तथा प्रतिवादी प्रेम बहाडुर शाही संलग्न कम्सुरमा हातहातियार तथा खरख्जाना ऐन वयानको क्रममा खुलाएका साक्षीहरूको वयान लिई आवश्यक अनुसन्धान तहीकिकात गरी साक्षी तथा गरेकोले निकुञ्ज कार्यालयबाट मिति २०७८०९।२० द गतेको सम्बाहन पत्राउसार मिति २०७८०९।१० गते म्याद जारी भएकोमा मिति २०७८०९।२४ गते निज बाँचे शाही निकुञ्ज कार्यालयमा उपस्थित भई वयान गरेकोमा निकुञ्ज कार्यालयबाट मिति २०७८०९।३० गराई फैसला गर्न बाँकी गते भएको आदेश बमोजिम नगद धरौट राखी तारिखमा छुटेको ।	प्रतिवादी बाँचे शाहीलाई समेत पोल गरी साक्षी तथा गरेकोले निकुञ्ज कार्यालयबाट मिति २०७८०९।२० द गतेको सम्बाहन पत्राउसार मिति २०७८०९।१० गते म्याद जारी भएकोमा मिति २०७८०९।२४ गते निज बाँचे शाही निकुञ्ज कार्यालयमा उपस्थित भई वयान गरेकोमा निकुञ्ज कार्यालयबाट मिति २०७८०९।३० गराई फैसला गर्न बाँकी गते भएको आदेश बमोजिम नगद धरौट राखी तारिखमा छुटेको ।
४	मुद्दाको नाम : बनविरालो मिति २०७८०९।२३ गते दर्ता भएको बनविरालो (Felis chaus) को आखेटेपहार औसारपसार कम्सुर मुद्दाका प्रतिवादी जिल्ला गोलाई भैतिहरूलाई बोकेको निकुञ्ज कार्यालयमा उपस्थित गराई आवश्यक अनुसन्धान तहीकिकात गरी साक्षी तथा गोलाई भैतिहरूलाई बोकेको निकुञ्ज कार्यालयले तोकेको तारिख जुराइको ।	मुद्दाको नाम : बनविरालो (Felis chaus) को मुगु छाँयानाथ रारा न.पा. १२ भइडाई बस्ने धन बहाडुर रोकायाको छोरा भैत वहाडुर रोकाया मिति २०७८०९।१३ गते निकुञ्ज आदेश बमोजिम नगद धरौट राखी तारिखमा छुटेको र निकुञ्ज कार्यालयले तोकेको तारिख जुराइको ।	प्रतिवादी बाँचे शाहीलाई भैतिहरूलाई बोकेको निकुञ्ज कार्यालयमा उपस्थित गराई आवश्यक अनुसन्धान तहीकिकात गरी साक्षी तथा गोलाई भैतिहरूलाई बोकेको निकुञ्ज कार्यालयबाट भएको आदेश गर्न बाँकी गते भएको आदेश बमोजिम नगद धरौट राखी तारिखमा छुटेको ।
५	मुद्दाको नाम : अवैध रूपमा बैदेल मारी आफ्नै घरमा लुकाएको कम्सुर मुद्दाका प्रतिवादी जिल्ला मुगु छाँयानाथ रारा न.पा. ३ माझितुम बस्ने गोर्ख काकीका छोरा नेर्न्द बहाडुर कार्की मिति २०७८०९।११ गते निकुञ्ज कार्यालयबाट भएको आदेश बमोजिम नगद धरौट राखी तारिखमा छुटेको ।	मुद्दाको नाम : अवैध रूपमा बैदेल मारी आफ्नै घरमा लुकाएको कम्सुर मुद्दाका प्रतिवादी जिल्ला मुगु छाँयानाथ रारा न.पा. ३ माझितुम बस्ने गोर्ख काकीका छोरा नेर्न्द बहाडुर कार्की मिति २०७८०९।११ गते निकुञ्ज कार्यालयबाट भएको आदेश बमोजिम नगद धरौट राखी तारिखमा छुटेको ।	प्रतिवादी बाँचे शाहीलाई भैतिहरूलाई बोकेको निकुञ्ज कार्यालयमा उपस्थित गराई आवश्यक अनुसन्धान तहीकिकात गरी साक्षी तथा गोलाई भैतिहरूलाई बोकेको निकुञ्ज कार्यालयबाट भएको आदेश गर्न बाँकी गते भएको आदेश बमोजिम नगद धरौट राखी तारिखमा छुटेको ।

क्र.सं.	मुदाको विवरण	मुदाको स्थिती	कैफियत
६	मुदाको नाम : अवैध मिति २०७८।१।१५ गते दर्ता भएको अवैध रूपमा काठ काटेको कम्तुर मुदाका प्रतिवादी जिल्ला मुमु सोलु गा.पा. < स्थायी ठेगाना भएका इद्रकान्ती रोकाया मिति २०७८।१।१५ गते निकुञ्ज कार्यालयबाट भएको आदेश बमोजिम नगद धरैट राखी तारिखमा छुटेको ।	साथी तथा रोहवरलाई बकपत्र गराई फैसला गर्न बाँकी	
७	मुदाको नाम : अवैध रूपमा काठ काटेको आ.व. : २०७८।७९	मिति २०७८।१।०१ गते दर्ता भएको अवैध रूपमा काठ काटेको कम्तुर मुदाका प्रतिवादी जिल्ला मुमु छायाँनाथ रारा न.पा. ५ दम साथी तथा रोहवरलाई बकपत्र गराई फैसला गर्न बाँकी	स्थायी ठेगाना भएका धर्मराज रोकायासमेत २ जना मिति २०७८।१।०२ गते निकुञ्ज कार्यालयबाट भएको आदेश बमोजिम नगद धरैट राखी तारिखमा छुटेको ।

अनुसुची : ११ चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि युवा परिचालन अभियान

(क) समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण इकाईका पदाधिकारीहरूको विवरण

१. महादेव उपभोक्ता समिति

क्र.स.	नाम, थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	सुकविर भण्डारी	अध्यक्ष	
२	सम्भना बुढा	उपाध्यक्ष	
३	दौकली भण्डारी	कोषाध्यक्ष	
४	रंगलाल भण्डारी	सचिव	
५	जगजित भण्डारी	सदस्य	
६	दुर्गा बुढा	सदस्य	
७	पुन्न भण्डारी	सदस्य	
८	कासीकला भण्डारी	सदस्य	
९	दल बहादुर बुढा	सदस्य	

२. मालिकाबोता उपभोक्ता समिति

क्र.स.	नाम, थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	रतन बहादुर रावत	अध्यक्ष	
२	हर्क बुढा	उपाध्यक्ष	
३	मान बहादुर रावत	सचिव	
४	कर्ण बहादुर बुढा	सदस्य	
५	डिल्ली रावत	सदस्य	
६	भैरे थापा	सदस्य	
७	सेर रावत	सदस्य	
८	पर्भ रावत	सदस्य	

३. कनकासुन्दरी उपभोक्ता समिति

क्र.स.	नाम, थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	दलजित कामी	अध्यक्ष	
२	रुपसिला बुढा	उपाध्यक्ष	
३	सुवास बुढा	सचिव	
४	प्रेम बहादुर बुढा	सदस्य	
५	सतल कामी	सदस्य	
६	टक्क कामी	सदस्य	
७	राज बहादुर बुढा	सदस्य	
८	कार्मा बुढा	सदस्य	
९	कल बुढा	सदस्य	

४. खेस्मा मालिकाउपभोक्ता समिति

क्र.स.	नाम, थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	भक्त बहादुर बुढा	अध्यक्ष	
२	देवीसिंह बुढा	उपाध्यक्ष	
३	कन्न बुढा	सचिव	
४	मोतिलाल बुढा	सदस्य	
५	नरेन्द्र बुढा	सदस्य	
६	जौमती बुढा	सदस्य	
७	पृथीमल भियाँल	सदस्य	
८	नन्द भियाँल	सदस्य	
९	बाँचे टमटा	सदस्य	

५. रारा रावलकोट उपभोक्ता समिति

क्र.स.	नाम, थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	टेक बहादुर रावल	अध्यक्ष	
२	धन बहादुर रोकाया	उपाध्यक्ष	
३	तिलक रावल	कोषाध्यक्ष	
४	सिंह रावल	सचिव	
५	काली बहादुर कामी	सदस्य	
६	दानसिंह कामी	सदस्य	
७	भरत कामी	सदस्य	

६. छाँयानाथ उपभोक्ता समिति

क्र.स.	नाम, थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	गोविन्द काकि	अध्यक्ष	
२	खुम्पेनी वि. क	उपाध्यक्ष	
३	दिर्जा रोकाया	कोषाध्यक्ष	
४	जानदेवी कार्की	सचिव	
५	पदमकला नेपाली	सदस्य	
६	कृष्ण सुनार	सदस्य	

७. क्रृष्णिमोक्ष उपभोक्ता समिति

क्र.स.	नाम, थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	ज्ञान बहादुर शाही	अध्यक्ष	
२	जसविर कुलाल	उपाध्यक्ष	
३	पञ्चलाल रावल	सचिव	
४	मिमकोषा रावल	सदस्य	
५	गोविन्द रावल	सदस्य	
६	तिलक नेपाली	सदस्य	
७	रामभक्त साही	सदस्य	
८	धन बहादुर नेपाली	सदस्य	
९	सन्त बहादुर शाही	सदस्य	
१०	असल बहादुर शाही	सदस्य	
११	पदम शाही	सदस्य	

८. कैलास बजेडी उपभोक्ता समिति

क्र.स.	नाम, थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	चिन बहादुर रावल	अध्यक्ष	
२	गंगा रावल	उपाध्यक्ष	
३	पार्वती रावल	कोषाध्यक्ष	
४	नन्दलाल रावल	सचिव	
५	राजकुमार खड्का	सदस्य	
६	नन्दलक्ष्मी रावल	सदस्य	
७	रुपसरा रावल	सदस्य	

९. लामालेख सेरीमालिका उपभोक्ता समिति

क्र.स.	नाम, थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	नरेश मल्ल	अध्यक्ष	
२	हस्त नेपाली	उपाध्यक्ष	
३	रमेश मल्ल	कोषाध्यक्ष	
४	वलिराज मल्ल	सचिव	
५	विसाल मल्ल	सदस्य	
६	तुलसा हितान	सदस्य	
७	प्रकाश मल्ल	सदस्य	
८	अशोक मल्ल	सदस्य	
९	अंकित शाही	सदस्य	

१०. राजाकोट उपभोक्ता समिति

क्र.स.	नाम, थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	जीवन रोकाया	अध्यक्ष	
२	जनपुरा रोकाया	उपाध्यक्ष	
३	सिदुरा रावल	कोषाध्यक्ष	
४	निगिता रोकाया	सचिव	
५	लालपुरा रोकाया	सदस्य	
६	सरीता रोकाया (क)	सदस्य	
७	धन बहादुर रोकाया	सदस्य	
८	रुप बहादुर रोकाया	सदस्य	
९	शान्ता रोकाया	सदस्य	
१०	पानका रोकाया	सदस्य	
११	वेलमती रोकाया	सदस्य	

(ख) स्थापनाकाल देखि हालसम्म कार्यरत प्रमुख-संरक्षण अधिकृतहरूको नामावली

क्र.स.	अधिकृतको नाम, थर	पद	अवधि		कैफियत
१	श्री राजेश्वर श्रेष्ठ	संरक्षण अधिकृत	देखि	सम्म	
२	श्री बिजय कट्टेल	संरक्षण अधिकृत	२०३२	२०३३/१२/३०	
३	श्री सम्बुरत्न बज्राचार्य	संरक्षण अधिकृत	२०३४/१/१	२०३६/१/१२	
४	श्री ल्हाक्यानोबु शेर्पा	संरक्षण अधिकृत	२०३६/१/१३	२०३७/८/३०	
५	श्री रामलोचन सिंह	का.मु. संरक्षण अधिकृत	२०३७/९/२६	२०४०/५/३०	
६	श्री टंकनाथ ढाकाल	का.मु. संरक्षण अधिकृत	२०४०/६/७	२०४०/११/१४	
७	श्री गोपाल प्रसाद उपाध्याय	संरक्षण अधिकृत	२०४०/११/१५	२०४१/११/३०	
८	श्री मेघ बहादुर पाण्डे	संरक्षण अधिकृत	२०४४/१/१	२०४५/६/३०	
९	श्री शिवराज भट्ट	संरक्षण अधिकृत	२०४५/७/१	२०४६/११/१२	
१०	श्री नरेन्द्रमान बाबु प्रधान	संरक्षण अधिकृत	२०४६/१२/१९	२०४८/१०/२४	
११	श्री लक्ष्मी प्रसाद मानन्धर	संरक्षण अधिकृत	२०४८/१०/२५	२०४९/११/११	
१२	श्री निलाम्बर मिश्र	संरक्षण अधिकृत	२०५०/५/११	२०५२/१०/३०	
१३	श्री तुलसीराम शर्मा	संरक्षण अधिकृत	२०५२/११/२८	२०५३/१२/११	
१४	श्री लाल बिहारी यादव	संरक्षण अधिकृत	२०५४/१/१	२०५४/३/३१	
१५	श्री योगानन्द भा	का.मु. संरक्षण अधिकृत	२०५४/६/१२	२०५५/३/३१	
१६	श्री गोपाल बहादुर घिमिरे	का.मु. संरक्षण अधिकृत	२०५५/९/१२	२०५६/११/८	
१७	श्री सुर्य बहादुर पाण्डे	संरक्षण अधिकृत	२०५६/११/९	२०५८/३/१	
१८	श्री कमलजंग कुँवर	संरक्षण अधिकृत	२०५८/५/१	२०५९/३/३१	
१९	श्री रामचन्द्र कंडेल	संरक्षण अधिकृत	२०६०/४/३२	२०६०/८/२५	
२०	श्री बुद्धिराज पाठक	नि. संरक्षण अधिकृत	२०६०/८/२५	२०६०/१२/२३	
२१	श्री गंगाराम सिंह	संरक्षण अधिकृत	२०६०/१२/२४	२०६३/६/६	
२२	श्री दुर्गा प्रसाद पौडेल	संरक्षण अधिकृत	२०६३/८/११	२०६९/३/११	
२३	श्री मोहन चन्द्र विश्वकर्मा	संरक्षण अधिकृत	२०७०/५/२६	२०७०/९/८	
२४	श्री भोगेन्द्र राईमाझी	का.मु. संरक्षण अधिकृत	२०७०/९/९	२०७२/३/२३	
२५	श्री मोहन चन्द्र विश्वकर्मा	नि. संरक्षण अधिकृत	२०७२/५/७	२०७३/९/२९	
२६	श्री लोकेन्द्र अधिकारी	नि. संरक्षण अधिकृत	२०७३/९/३०	२०७४/९/२८	
२७	श्री चन्द्र शेखर चौधरी	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०७४/१/४	२०७५/७/२	
२८	श्री लाल बहादुर भण्डारी	का.मु. संरक्षण अधिकृत	२०७५/७/१२	२०७६/११/१३	
२९	श्री विष्णु प्रसाद थपलिया	का.मु. संरक्षण अधिकृत	२०७७/१/२६	२०७७/६/१०	
३०	श्री बद्रि बिनोद दाहाल	नि. संरक्षण अधिकृत	२०७७/८/७	२०७९/६/१	
३१	श्री विश्व बाबु श्रेष्ठ	नि. संरक्षण अधिकृत	२०७९/६/५	२०८०/७/३०	

अनुसूची : १२ अतिक्रमण सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	अतिक्रमण भाएको क्षेत्र स्थान / जि.पि.एस. लोकेशन (कोर प्रिया, म.क्ष.मा त.पा / गा.पा. / बडा तं.)	अतिक्रमण भएको क्षेत्रफल (हेक्टर)	अतिक्रमण शुरु भएको मिति (वि.सं.)	अतिक्रमण गर्नेको विवरण दरहरा	ऋतिक्रमित क्षेत्रको हालको प्रयोग अवस्था			कैफियत	
						घर	खेती	बन, बुट्यान		
१	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ६ म.क्ष.मा त.पा / गा.पा. / बडा तं.)		०१४	२०७७	गगन भाम	हैन	छ	धेरवार	५० वटा स्थाउको विक्वा लगाई धेरवार गरेको
२	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ६	भाडानाउला	०११	२०६९	मथा कुलाल	छ	छ	छैन	धेरवार
३	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ६	भाडानाउला	०१०३	२०७३	लालभक्त ऐडि	छ	छ	छैन	धेरवार
४	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ६	भाडानाउला	०१२६	२०६९	कृष्ण रावत	छ	छ	छैन	धेरवार स्थाउ लगाएको
५	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ६	भाडानाउला	०१५१	२०७४	जंगबहादुर ऐडि	हैन	छ	छैन	धेरवार
६	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ६	बाँधखोला	०१८	२०७६	कुसे कुलाल	हैन	छ	छैन	धेरवार
७	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ६	बाँधखोला	०११२	२०६८	धनलाल कुलाल	हैन	छैन	छैन	धेरवार
८	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ६	बाँधखोला	०१७	२०५६	छाँकीलाल कुलाल	छ	छ	छ	धेरवार
९	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ६	आसखाडा	१३१५	२०६०	कृष्ण रावत	हैन	छ	छ	धेरवार
१०	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ६	आसखाडा	११२६	२०६६	धनविर कुलाल	हैन	छ	छैन	धेरवार
११	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ८	चुगा	२	२०५६	प्रेम कामी	हैन	छ	छैन	धेरवार स्थाउ लगाएको
१२	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ८	चुगा	०।४	२०५७	गुईया कामी	हैन	छ	छैन	धेरवार स्थाउ लगाएको
१३	मुगु	हो छायाँनाथ रारा न.पा. ८	चुगा	१।४	२०५७	सुकविर कामी	हैन	छ	छैन	धेरवार

क्र.सं.	जिल्ला	अतिक्रमण भएको क्षेत्र	स्थान/जि.पि.एस. लोकेशन (कोर एरिया, म.क्षे.मा न.पा/गा.पा./ वडा नं.)	अतिक्रमण भएको क्षेत्रको नाम, टोल (हेबटर)	अतिक्रमण शुल्क भएको मिति (वि.सं.)	अतिक्रमण गर्नेको विवरण	ऋतिक्रमित क्षेत्रको हालको प्रयोग अवस्था				कैफियत
							घर	खेती	बन, बुट्यान	अन्य पूर्वाधारको अवस्था	
१४	मुगु	हो	छाँयानाथ रारा न.पा. <	चुगा	०५४	२०५७	पञ्चु कामी	हैन	छ	हैन	घेरवार
१५	मुगु	हो	छाँयानाथ रारा न.पा. <	चुगा	०८	२०५९	अमर कामी	हैन	छ	हैन	घेरवार
१६	मुगु	हो	छाँयानाथ रारा न.पा. <	सल्लेरी	०१	२०७४	सूर्य बहाडुर रावल	छ	छ	हैन	घेरवार
१७	मुगु	हो	छाँयानाथ रारा न.पा. <	सल्लेरी	०२	२०७४	साईला गवल	छ	छ	हैन	घेरवार
१८	मुगु	हो	छाँयानाथ रारा न.पा. <	सल्लेरी	०१	२०७६	क्षितिज बुढा	छ	छ	हैन	घेरवार
१९	मुगु	हो	छाँयानाथ रारा न.पा. <	सल्लेरी	०१	२०७५	नन्दबहाडुर रावल	छ	छ	हैन	घेरवार
२०	मुगु	हो	छाँयानाथ रारा न.पा. <	सल्लेरी	०१	२०७६	देविकृष्ण विष्ट	छ	छ	हैन	
२१	मुगु	हो	छाँयानाथ रारा न.पा. <	सल्लेरी	०१	२०७४	अर्जुन गवल	छ			
२२	मुगु	हो	छाँयानाथ रारा न.पा. १	खोलाखर्क	०४२		हरीदल रेकाचा		छ		

क्र.सं.	जिल्ला	अतिक्रमण भएको क्षेत्र	स्थान/जि.पि.एस. लोकेशन (कोर पुरिया, म.क्षे.मा न.पा/गा.पा./ बडा तं.)	अतिक्रमण भएको क्षेत्रफल (हेक्टर)	अतिक्रमण शुरू भएको मिति (वि.सं.)	अतिक्रमण गर्नेको विवरण	ऋतिक्रमित क्षेत्रको हालको प्रयोग अवस्था			
							घर ठहरा	खेती	बन, बुट यान	
२३	मुगु	हो	खत्याड गा.पा. ? ५९५९७३ ३२६६३४६		५ ३ ४	२०४५ २०५३ २०५४	पृथ्वी बुढा, नन्दबहादुर बुढा पञ्चरूप बुढा विर्भ बुढा बाँच्चा बुढा अमरसिंह बुढा धनराज बुढा रञ्चन्द बुढा	छ	छ	
२४	मुगु	हो	सोरु गा.पा. <			४९४	१०६ घरधुरीले भागबन्दा लाई खेतीबाली गरेको ५ ३ घरधुरीले असथायी बमोबासका लागि घर ठहरा बनाएको	छ		

क्र.सं.	जिल्ला	अतिक्रमण भएको क्षेत्र	स्थान/जि.पि.एस. लोकेशन (कोर एरिया, म.क्षे.मा न.पा/गा.पा/ वडा नं.)	अतिक्रमण भएको क्षेत्रफल (हेक्टर)	अतिक्रमण शुल्क भएको मिति (वि.सं.)		अतिक्रमण गर्नको विवरण	घर टहरा	खेती	बन, बुट यान	अन्य पूर्वाधारको अवस्था	ऋतिक्रमित क्षेत्रको हालको प्रयोग अवस्था	कैफियत
					अतिक्रमण शुल्क भएको मिति (वि.सं.)	अतिक्रमण गर्नको विवरण							
२५	जुम्ला	हो	कनका सुन्दरी गा.पा. १	भुलभुले	०११२	१९७९	३२ घरधुरी	छ	छ			निकुञ्ज क्षेत्रसँग सिमाना जोडिएको	
	जम्मा				३८१९								

अनुसूची : १३ पर्यटकको विवरण

(क) यस आ. व. मा निकुञ्ज क्षेत्र श्रमण गर्ने पर्यटकहरूको विवरण

सि.नं		साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार	कूल जम्मा	
१	नेपाली	महिला	०	५१	१६७	१९२	१६८	५८	२१	११०	३१५	७९७	१२०७	६२६	३७१२
		पुरुष	२२	१३३	५८३	६५९	५७९	२४२	१७०	४४६	५९७	१३१७	११४२	९३६	७७२७
	अन्य	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा		१८४	७५०	८५१	७४७	८००	१११	५५६	९९२	२११४	३१४९	१५६३	११४३	
२	सार्क	महिला	०	०	१	०	०	१	१	२	३	०	०	७	
		पुरुष	?	३	०	३	४	२	०	१	४	४	०	१९	
	अन्य	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
	जम्मा		?	३	०	४	४	२	०	१	११	३	०	२६	

सि.नं		साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार	कूल जम्मा
३	अन्य विदेशी पर्यटक	महिला	४	३	२	१३	७	०	०	५	३४	७	११	१२
		पुरुष	२	११	६	२०	५	३	०	४	१४	९	८	१२
	अन्य	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	६	१४	८	३३	१२	३	०	८	४८	१६	१५	२०	१८३
	कूल जम्मा	२९	२०९	७५८	८८८	७६३	४०५	१११	५६६	१६३	३१७३	३१६४	१५८६	११६५९

(ख) स्थापनाकालदेखि हालसम्मको विदेशी पर्यटक (सार्क र अन्य)

क्र.सं.	आ.व.	जम्मा पर्यटक संख्या	विदेशी पर्यटक संख्या	सार्क नागरिक पर्यटक संख्या
१	२०६२०६३	२८		
२	२०६३०६४	४		
३	२०६४०६५	१४९		
४	२०६५०६६	१०५		
५	२०६६०६७	१५७		
६	२०६७०६८	२०७		
७	२०६८०६९	१२४		
८	२०६९०७०	१६५		
९	२०७००७१	१८९		
१०	२०७१०७२	१४४		
११	२०७२०७३	१३३		
१२	२०७३०७४	२२२		
१३	२०७४०७५	३१७		
१४	२०७५०७६	४६०		
१५	२०७६०७७	२६६		
१६	२०७७०७८	२२		
१७	२०७८०७९	१९९		
१८	२०७९०८०	२०९		
	जम्मा	२,९८४	१८३	२६

(ग) नेपाली पर्यटकहरूको विवरण

क्र.सं.	आ.व.	नेपाली पर्यटक संख्या
१	२०७५०७६	११६६९
२	२०७६०७७	१७७०
३	२०७७०७८	२०२१७
४	२०७८०७९	११४५९
	जम्मा	१४,५४६

अनुसूची : १४ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा भएका होटल लजहरको विवरण

क्र.सं.	होटल लजको नाम तथा विवरण	सञ्चालकको नाम	समझौता अवधि	राजशब्द दर रु.	कैफियत
१	डॉफे होटल तथा चमेना गृह, रासा तालको उत्तरार्फ, रा.नि.को क्षेत्र	श्री गोपाल बहादुर बाम, छायाँनाथ रासा न.पा. ७, मुगु	२०६८।४।१२ देखि १० वर्ष	२,००००/-प्रतिमहिना	
२	डॉफे चमेना गृह, रासा तालको उत्तरार्फ, रा.नि.को क्षेत्र	श्री गोपाल बहादुर बाम, छायाँनाथ रासा न.पा. ७, मुगु	२०७३।३।४।१२ देखि २०७८ साल असार मसान्तसम्म	२,००००/- प्रतिमहिना	
३	भिलेज हेरिटेज रिसोर्ट, रासा तालको उत्तरार्फ, रा.नि.को क्षेत्र	श्री राज बहादुर कार्की, खत्याड गा.पा. ११, मुगु	२०७०।१०।१२ देखि २०८०।१।३० सम्म	५,००००/-प्रतिमहिना	मिति २०७७।१।१२।३ मा आगो लागी भएको
४	दोगाडी चिया नास्ता पसल, गोरुसैना पोखर नजिक, जुम्ला	श्री जयलाल रावत, कनका मुन्द्री गा.पा. ३, जुम्ला	२०७४।४।१२ देखि २०७६।३।३१ सम्म	निशुल्क	गोरुसैना निकुञ्ज पोखरको कर्मचारीहरूका लागि मात्र उपयोगमा आएको
५	मल्टेरी चिया पसल, मल्टेरी पोखर नजिक, मुगु	श्री जैमिति बुढा, छायाँनाथ रासा न.पा. ८, मुगु	२०७४।४।१२ देखि २०७६।३।३१ सम्म	५००।-प्रतिमहिना	
६	जेउडे चिया नास्ता पसल, रासा बाहुपानी मुलसडक छेउ	श्री गोर्ख बहादुर रोकाया, छायाँनाथ रासा न.पा. ९ मुगु	२०७३।४।१२ देखि २०७४।३।३१ सम्म	१,००००/- प्रतिवर्ष	पुरानो सडक मार्गमा पर्ने
७	जेउडे चिया नास्ता पसल, रासा बाहुपानी मुल सडकछेउ	श्री बल बहादुर रोकाया, छायाँनाथ रासा न.पा. ९ मुगु	२०७३।४।१२ देखि २०७४।३।३१ सम्म	१,००००/- प्रतिवर्ष	पुरानो सडक मार्गमा पर्ने
८	लामाचौर चिया नास्ता पसल, रासा गमगाडी मुल सडक छेउ	श्री गोवीचन्द्र सेजुवाल, छायाँनाथ रासा न.पा. ३, मुगु	२०७४।१।६ देखि २०७९।१।५ सम्म	२,००००/-प्रतिवर्ष	पुरानो सडक मार्गमा पर्ने
९	सिगाडी चिया नास्ता पसल, रासा भुलभुले मुल सडक छेउ	श्री रीति रावल, छायाँनाथ रासा न.पा. ७, मुगु	२०७२।१।५।१२ देखि २०७३।३।३१ सम्म	५००।-प्रतिवर्ष	बन्द भईसकेको

अनुसुची : १५ अध्ययन/अनुसन्धान अनुमति सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	अनुसन्धानकर्ताको नाम	संस्थाको नाम	अनुसन्धानको शिर्षक	अवधि	इमेल र फोन नं.	कैफियत
१	रबिन बहादुर के.सी.	Biodiversity Conservation Society Nepal	An Insight Intodistribution Habitat Preference and Conservation Status of Himalayan Black Bear in Western Nepal	१७ अगष्ट २०२२ देखि १६ अगष्ट २०२३	rdn.kc80@yahoo.com	अन्य
२	प्रनिशा पोखरेल	Faculty of Goscince Utrecht University Netherland	Hydrology of the Mountious Karnali Catchment Under Climate Change and Land use Changes	१ नोभेम्बर २०२२ देखि १ जनवरी २०२३	p.pokharel@uu.nl	Phd
३	आस्था शर्मा	काठमाडौं फेरेस्टी कलेज, कोटेश्वर, काठमाडौं	Distribution and Conservation of Red Panda in Rara National Park	७ जुन २०२२ देखि ३० जुन २०२३	amrahsaastha@gmail.com	B.Sc
४	आदेश मल्ल ठकुरी	Institute of Forestry Pokhara, Kaski	Internship	१५ फाल्गुन २०७९ देखि ३० बैशाख २०८०	aadeshm907@gmail.com	B.Sc

अनुसुची : १६ राजश्व सम्बन्धी विवरण

(क) यस आ.व. को राजश्व विवरण

क्र.सं.	विवरण	राजश्व रकम रु.	कैफियत
१	वन पैदावार विक्री वापत (काठ दाउरा विक्री वापत)	४५,१३१४/-	
२	पर्यापर्यटनबाट प्राप्त राजश्व	२,३७,४९३०/-	
३	दण्ड सजायबाट प्राप्त राजश्व	४०,७००/-	
४	अन्य शिर्षकबाट प्राप्त राजश्व	७७७५३१.१६	
	कुल जम्मा	३६४४०७५.९६	

(ख) रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट हालसम्म संकलन गरिएको राजश्व विवरण

क्र.सं.	आ. व.	राजश्व रकम रु	कैफियत
१	२०७३।०७४	१६,६७,०९४।००	
२	२०७४।०७५	२०,९३,२७४।००	
३	२०७५।०७६	३८,३४,२९४।००	
४	२०७६।०७७	३४,६७,४९२।३	
५	२०७७।०७८	३०,०९,३४१।९७	
६	२०७८।०७९	३०,९७,५४४।७८	
७	२०७९।०८०	३६,४४,०७५।१७	

अनुसुची १७ : कर्मचारी सम्बन्धि विवरण

(क) यस आर्थिक वर्षमा यस कार्यालयबाट सरुवा भई गएका कर्मचारीहरुको विवरण

क्र.सं.	पद	कर्मचारीको नाम	सरुवा भई गएको मिति	सरुवा भई गएको कार्यालय
१	नि.प्र.सं.अ.	बद्री बिनोद दहाल	२०७९/६/५	शिवपुरी नार्गाजुन राष्ट्रिय निकुञ्ज, काठमाडौं
२	रेझर	पदम बहादुर बुढा	२०७९/८/१५	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
३	लेखापाल	नर बहादुर डाँगी	२०७९/१०/२	जिल्ला अदालत, जुम्ला
४	सिनियर गेमस्काउट	विशुराज आचार्य	२०७९/१०/१०	सेफोकसुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज, डोल्पा
५	सिनियर गेमस्काउट	तुलसा मगर	२०७९/१०/१०	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बर्दिया
६	खरिदार	पृथ्वीलाल नेपाली	२०७९/१०/१०	तथ्यांक कार्यालय, जुम्ला
७	गेमस्काउट	जयन्ती न्यौपाने		जिल्ला अदालत, कालिकोट
८	गेमस्काउट	जीवन बुढा	२०७९/६/११	कारागार कार्यालय तनहु
९	गेमस्काउट	यज्ञ बहादुर बिष्ट		जिल्ला हुलाक कार्यालय प्रवर्त
१०	गेमस्काउट	खड्क बहादुर बुढा	२०७९/६/११	जिल्ला प्रशासन कार्यालय बाजुरा
११	गेमस्काउट	तुलसी बहादुर कठायत	२०७९/६/११	जिल्ला हुलाक कार्यालय नुवाकोट
१२	गेमस्काउट	डिल्ल रावत	२०७९/६/११	कारागार कार्यालय डोल्पा
१३	गेमस्काउट	बालकृष्ण थापा	२०७९/६/११	क्षेत्रीय हुलाक निर्देशनालय डोटी
१४	गेमस्काउट	अशोक बुढा	२०७९/६/११	जिल्ला हुलाक सप्तरी

(ख) यस आर्थिक वर्षमा यस कार्यालयमा सरुवा भई आएका कर्मचारीहरुको विवरण

क्र.सं.	पद	कर्मचारीको नाम	सरुवा भई आएको मिति	सरुवा भई आएको कार्यालय
१	नि.प्र.सं.अ.	विश्व बाबु श्रेष्ठ	२०७९/६/६	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, चितवन
२	रेझर	जय हरि धिताल	२०७९/६/२७	लामटाङ्ग राष्ट्रिय निकुञ्ज, रसुवा
३	लेखापाल	डिल्ली बहादुर थापा	२०७९/१०/१७	को.ले.नि.का., सुर्खेत
४	सिनियर गेमस्काउट	प्रयागराज कुमाई	२०७९/६/४	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बर्दिया
५	सिनियर गेमस्काउट	गोबि चन्द्र चौलागाँई	२०७९/५/२७	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, चितवन
६	सिनियर गेमस्काउट	लक्ष्मी बहादुर रावत	२०७९/५/२४	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, चितवन
७	सिनियर गेमस्काउट	दिनेश महत	२०७९/७/१५	कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्ष, सुनसरी
८	गेमस्काउट	राजेश हमाल	२०७९/६/२७	शिवपुरी नार्गाजुन राष्ट्रिय निकुञ्ज
९	गेमस्काउट	धुर्व रावत	२०७९/६/२०	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बर्दिया
१०	गेमस्काउट	मान बहादुर बुढा	२०७९/६/१५	लामटाङ्ग राष्ट्रिय निकुञ्ज, रसुवा

(ग) यस कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

क्र.स.	कर्मचारी संकेत नं.	कर्मचारीको नाम, थर	कर्मचारीको स्थायी ठेगाना	पद	सेवा / समूह	श्रेणी / तह	हालको पदमा नियुक्ति मिति	मोबाइल नं.	ईमेल ठेगाना
१	१६३९११	विश्व बाबू श्रेष्ठ	पालुड्यार-४, गोर्खा	नि. प्र.सं.अ.	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	ग.प. तृतीय	२०७७/ २ / २७	९८६०८३०७६६	babubishwo.91@gmail.com
२	२२४८५२	जय हरी ठिताल	गुठिचौर-५, जुम्ला	रेझर	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	ग.प. अन. प्रथम	२०७७/ २ / २७	९८५११०२७७७	jayaharidti@gmail.com
३	२२२०९९	रीतमान रावत	कनकासुन्दरी गा.पा.-२, जुम्ला	रेझर	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	ग.प. अन. प्रथम		९८४२६६८९२३	rm123rawat@gmail.com
४	१९२२४८	हिल्टली बहादुर थापा	चा.न.न.पा.-१०, जुम्ला	लेखापाल	नेपाल प्रशासन/लेखा	ग.प. अन. प्रथम		९८४८३०२६९६	tdillili53@gmail.com
५	२२४८९१	प्रेम चौलागाई	गुठिचौर-५, जुम्ला	रेझर	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	ग.प. अन. प्रथम	२०७९/ ०३. १३	९८६४९२५०५४	pream-chaulaghai2050@gmail.com
६	२२४८२८३	हिमाली खत्री	गुठिचौर गा. पा. ५ जुम्ला	रेझर	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	ग.प. अन. प्रथम	२/१७/ २०७४	९८४८३३४५५२	himallikhatri52@gmail.com
७	२४६०६९	यम बहादुर रामिजाल	रात्ती सोनारी-१, बाँके	ना.सु.	नेपाल प्रशासन सेवा	ग.प. अन. प्रथम	२०७९/ ११ / ३०	९८४८१२४७४४	ydramijal51@gmail.com
८	२३३६९२	गजेन्द्र भण्डारी	गुठिचौर गा. पा. ३, जुम्ला	खरीदार	नेपाल प्रशासन/ सामान्य प्रशासन	ग.प. अन. छित्रीय	८/१९/ २०७५	९८६८११८२११	bhandari8073@gmail.com
९	२४७३४५	हस्त बहादुर बि.क.	आठाकेस न.पा.-४, देलखल	खरीदार	नेपाल प्रशासन/ सामान्य प्रशासन	ग.प. अन. छित्रीय	२०८०/ ०१ / १२	९८६४७३४८२००	
१०	२३४५४०	राजकुमार न्यौपाने	गुठिचौर गा.पा. ४ जुम्ला	सि. गे.	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	ग.प. अन. छित्रीय	८/१०/ २०७५	९८४८३६२०८२	
११	२३२७५६	जय बहादुर रोकाया	बाईङ बाजुरा	सि. गे.	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	ग.प. अन. छित्रीय	७/१९/ २०७५	९८६८६४४६६४	
१२	२३४५४७	जमुना भण्डारी	चन्दनाथ न.पा. २ जुम्ला	सि. गे.	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	ग.प. अन. छित्रीय	८/१०/ २०७५	९८६९६५४४९०	
१३	२३४५६६	हरिशचन्द्र बोहोरा	पातारासी-५, जुम्ला	सि. गे.	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	ग.प. अन. छित्रीय		९८६०४९५३७३	
१४	२३७६६३	हिल बहादुर बुढा	कनकासुन्दरी गा.पा.-?, जुम्ला	सि. गे.	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	ग.प. अन. छित्रीय	२०७४/ ११ / २५	९८४८३४४८९०	

क्र.सं.	कर्मचारी संकेत नं.	कर्मचारीको नाम, थर	कर्मचारीको स्थायी ठागाना	पद	सेवा / समूह	श्रेणी / तह	हालको पदमा नियुक्ति मिति	मोबाइल नं.	इमेल ठागाना
१५	२२९२४३	प्रयाग राज कुमाई	गुठीचौर गा.पा. ४ जुम्ला	सि. गे.	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	रा.प.अन. छित्रीय	२०७४/१२/१७	९८४८१५६५०५	
१६	२२९६३५	गोभि चन्द्र चौलाहाई	गुठीचौर गा.पा. ५ जुम्ला	सि. गे.	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	रा.प.अन. छित्रीय	२०७४/१२/१८	९८४८३४५४२०	
१७	२२४९४९	दिनेश महत	च.ना.न.पा. ४ जुम्ला	सि. गे.	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	रा.प.अन. छित्रीय	२०७४/३/१५	९८६९०४०७७४	
१८	२३२७४	लक्ष्मी बहादुर रावत	च.ना.न.पा. ९ जुम्ला	सि. गे.	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	रा.प.अन. छित्रीय	२०७५/७/१९	९८४८३४९६८	
१९	२३०९९३	राजेश हमाल	तातोपानी ४ जुम्ला	सि. गे.	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	रा.प.अन. छित्रीय	२०७९/११/२	९८४८४२५४७६	
२०	१७६१८४	हरि बहादुर रोकाया	छाँयानाथ रागा न.पा. ५ मुगु	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	१०/३/२०५५	९८४८०६४४९४	
२१	१७६१८५	ब्रम बहादुर रावल	छाँयानाथ रागा न.पा. ४ मुगु	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	१०/१७/२०५५	९८४८५६०५७०	
२२	१७५८४७	लोक बहादुर रावल	छाँयानाथ रागा न.पा. ४ मुगु	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	१०/३/२०५५	९८४८०४४४०	
२३	२३०२८२	कर्ण बहादुर बुढा	कनकासुन्दरी गा.पा. ४ जुम्ला	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	१२/१५/२०७४	९८४८१४५५३९	
२४	२२८७४१	लालचन्द्र कठाथार	हिमाणा.पा. ३ जुम्ला	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	१२/१५/२०७४	९८४८९०४४३८	
२५	२३००६३	लोक बहादुर भण्डारी	कनकासुन्दरी गा.पा. १५जुम्ला	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	१२/१५/२०७४	९८४८२६९०९६	
२६	२३०३८२	मिमराज डाँगी	लाप्ता १जुम्ला	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	१२/१५/२०७४	९८६८३५४९५३	
२७	२२९२३३	कर्ण बहादुर रावत	कनकासुन्दरी गा.पा. २ जुम्ला	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	१२/१५/२०७४	९८५८३६६६२०	
२८	२३११८८	शिवलाल भग्नी	छाँयानाथ रागा न.पा. ११ मुगु	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	२/१३/२०७५	९८६४८२९०४३	
२९	२६१२००९	केशवजंग धार्मी	सोरु गा.पा. ३ मुगु	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	२/९/२०७५	९८४८३९६३७४	

क्र.सं.	कर्मचारी संकेत नं.	कर्मचारीको नाम, थर	कर्मचारीको स्थायी ठेगाना	पद	सेवा / समूह	श्रेणी / तह	हालको पदमा नियुक्ति मिति	मोबाइल नं.	इमेल ठेगाना
३०	२६१३७३४	उबल बहादुर भाम	छाँयानाथ राय न.पा. ६ मुगु	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	२/११ / २०७५	९८६८३०३१२५	
३१	२६१२६५५	रामचन्द्र महत	गुठीचौर गा.पा. ५ जुम्ला	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	२/८ / २०७५	९८४८३१२९६६	
३२	२६१३६९०	धन बहादुर रावत	कनकासुन्दरी गा.पा. २ जुम्ला	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	२/१३ / २०७५	९८४८३६३०७६	
३३	२६१६२२६	पदम बहादुर रावल	छाँयानाथ राय नं.पा. ३ मुगु	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	२/९ / २०७५	९८६८३१६१४२	
३४		रिता खर्ती		गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन		९८४८३००३५२	
३५	२२९३४४	धूर्व रावत	कनकासुन्दरी गा.पा. २ जुम्ला	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन		९८६९६१७६६	
३६		भरणा रोकाथा	जुम्ला	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन		९८४८४६९५२	
३७		शर्मिला हमाल	जुम्ला	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन		९८६६९१४९१	
३८	२३१०४७	मंगल बहादुर शाही	सोरु, मुगु	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन		९८४८३२१६४७६	
३९	२३०९४९	मान बहादुर बुढा	छाँयानाथ राय न.पा. ४, मुगु	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन		९८६६९९००७	
४०	२३०८८१	रामराज शाही	मुगु	गेमस्काउट	नेपाल वन/ने.पा.वा.ला	श्रेणी विहिन	२०७५ / ८ / २	९८६४९६१७८७	
४१		मान बुढा	कनकासुन्दरी गा.पा. १ जुम्ला			करार	२०७९ / ७ / १	९७४५०३९८२	
४२		रामसिंह रावल	छाँयानाथ राय नं.पा. ५, मुगु	का.स.		करार		९८४८११६३६९	

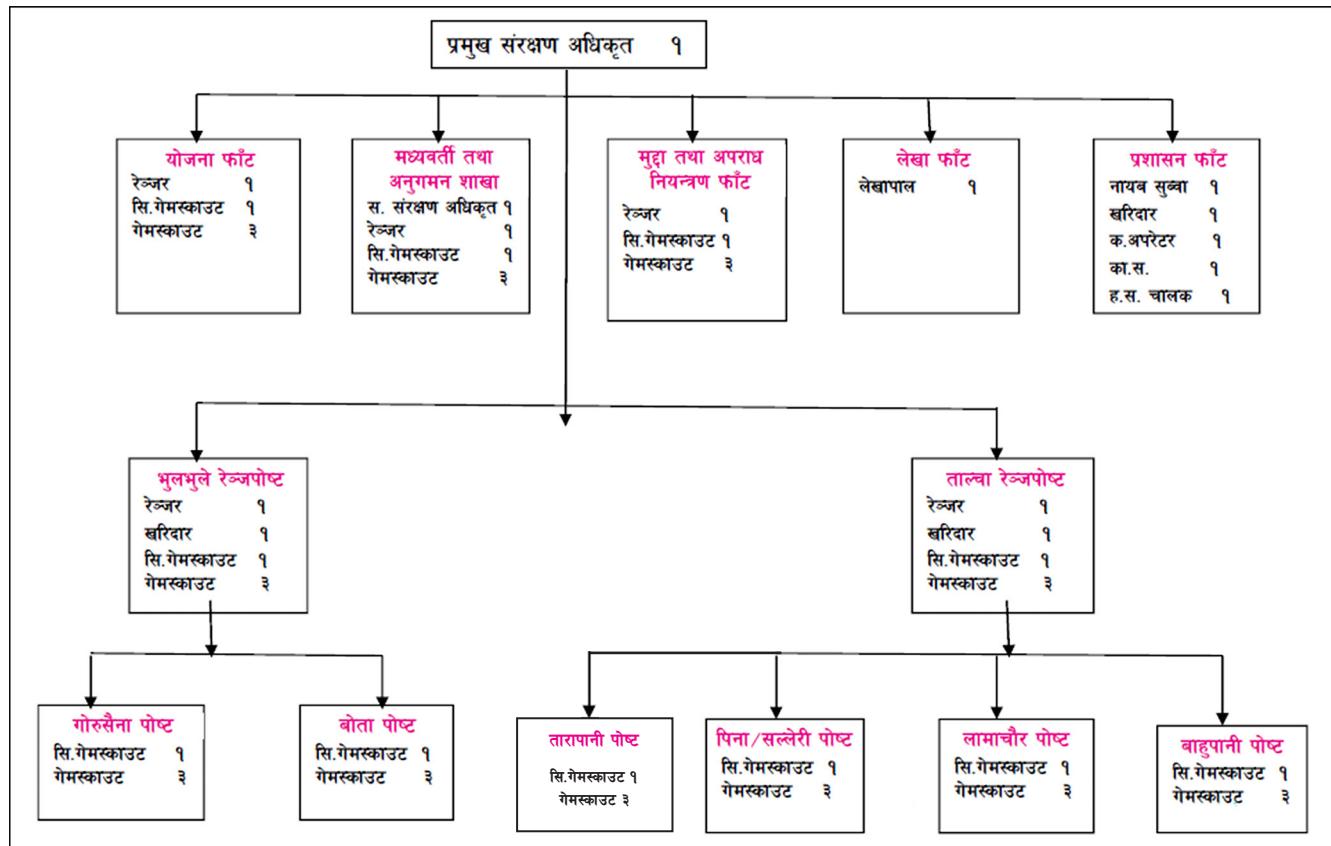
(घ) पदपूर्ति र रिक्त कर्मचारीको विवरण

क्र.सं.	श्रेणी/पद	मेरा समूह	स्वीकृत पद	पदपूर्ति	निकत	कैफियत
१	गा.प. छिरीय (प्रमुख संरक्षण अधिकृत)	ने.पा.वा.ला	१	०	१	
२	गा.प. तृतीय (सहायक संरक्षण अधिकृत)	ने.पा.वा.ला	१	१	०	
३	राप.अन्. प्रथम (रिजर)	ने.पा.वा.ला	५	४	१	
४	राप.अन्. प्रथम (लेखापाल)	प्रशासन / लेखा	१	१	०	
५	राप.अन्. प्रथम (ना.सु)	प्रशासन	१	१	०	
६	राप.अन्. प्रथम (कम्यूटर अपरेटर)	विविध	१	०	१	
७	राप.अन्. छिरीय (छरिदार)	प्रशासन	२	१	१	
८	राप.अन्. छिरीय (सिनियर गेमस्काउट)	ने.पा.वा.ला	१०	१०	०	
९	श्रेणीविहिन (गेमस्काउट)	ने.पा.वा.ला	१०	२१	१	
१०	कार्यालय सहयोगी	प्रशासन	१	१	०	
११	हल्का सवारी चालक	प्रशासन	१	१	०	
	जम्मा		५५	४२	१३	

(ड) यस कार्यालयका कर्मचारीद्वारा तालिम/गोष्ठीमा सहभागी भएको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम, थर	पद	तालिम/गोष्ठी/भ्रमण	अवधि	स्थान	आयोजक
१	विश्व बाबु श्रेष्ठ	नि..प्र.सं.अ.	पुर्व योजना गोष्ठी		काठमाडौं	रा.नि.व.स.विभाग
२	राजकुमार न्यौपाने	सि.गे.	वन्यजन्तु उद्धार तालिम	२०७९/५/२३-२९	सुर्खेत	क्षेत्रीय वन निर्देशानालय
३	हिमाली खत्री	रेज्जर	Wildlife Crime Procedure Tarning	२०७९/६/२२ देखि २०७९/७/२ सम्म	शुक्लाफाँटा कञ्चनपुर	एन.टि.एन.सि.
४	जय हरि धिताल	रेज्जर	लैझीक तथा सामाजिक समावेसिकरण (GESI)	२०७९/८/१७ देखि १९ सम्म	सुर्खेत	क्षेत्रीय वन निर्देशानालय
५	राजकुमार न्यौपाने	सि.गे.	सेवाकालिन तालिम	२०७९/९/१३ देखि २०७९/११/२ सम्म	सुर्खेत	क्षेत्रीय वन निर्देशानालय
६	गोबि चन्द्र चौलागाँई	सि.गे.	सेवाकालिन तालिम	२०७९/९/१३ देखि २०७९/११/२ सम्म	सुर्खेत	क्षेत्रीय वन निर्देशानालय
७	तुलसा मगर	सि.गे.	सेवाकालिन तालिम	२०७९/९/१३ देखि २०७९/११/२ सम्म	सुर्खेत	क्षेत्रीय वन निर्देशानालय
८	डिल बहादुर बुढा	सि.गे.	सेवाकालिन तालिम	२०७९/९/१३ देखि २०७९/११/२ सम्म	सुर्खेत	क्षेत्रीय वन निर्देशानालय
९	कर्ण बहादुर रावत	गेमस्काउट	सेवाकालिन तालिम	२०७९/९/१३ देखि २०७९/११/२ सम्म	सुर्खेत	क्षेत्रीय वन निर्देशानालय

(च) रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयको संगठन संरचना

(छ) कार्यालय तथा पोष्टहरूको सम्पर्क मोबाइल नम्बर

क्र.सं.	विवरण	मोबाइल नम्बर
१	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	९८५८३२२३०२
२	सूचना अधिकारी (योजना फाँट)	९८६५७७७४०१
३	मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा	९८६५७७७४००
४	मुद्दा तथा अपराध नियन्त्रण फाँट	९८६५७७७४०२
५	प्रशासन फाँट	९८६५७७७४०३
६	लेखा फाँट	९८६५७७७४०४
७	कम्प्युटर अपरेटर	९८६५७७७४०५
८	कार्यालय सहयोगी	९८६५७७७४०६
९	सवारी चालक	९८६५७७७४०७
१०	भुलभुले रेजिस्टर	९८६५७७७४११
११	ताल्वा रेजिस्टर	९८६५७७७४०९
१२	सल्लेरी पोष्ट	९८६५७७७४१०
१३	लामाचौर पोष्ट	९८६५७७७४०८
१४	बाउपानी पोष्ट	९८६५७७७४१३
१५	गोरुसैना पोष्ट	९८६५७७७४१२
१६	तारापानी पोष्ट	९८६५७७७४१४

अनुसुची १८ : यस आ.व. को वन डढेलो सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	डढेलो लागेको क्षेत्र (संरक्षित क्षेत्र। मध्यवर्ती क्षेत्र)	डढेलो लागेको स्थान	डढेलो लाग्नुको कारण	डढेलो शह भएको मिति	डढेलोको हालको अवस्था (नियन्त्रण मा आइसकेको वा नआएको)	डढेलो भएको अनुमानित क्षेत्रफल (हे.)	डढेलोबाट भएको क्षतिको विवरण (वन्यजन्तु, मानवीय, अन्य धनजन)	डढेलो नियन्त्रणका लागि गरिएको प्रयास	कै.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

अनुसुची १९ : रारा ताल अन्तर्राष्ट्रिय महत्वको सिमसार क्षेत्रमा सुचीकृत भएको प्रमाणपत्र

Ramsar Site Declaration Certificate of Rara Lake

This is to certify that

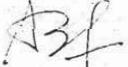
Rara Lake

has been designated as a

Wetland of International Importance

and has been included in the
List of Wetlands of International Importance
established by Article 2.1 of the Convention.
This is site No.:1695.

Date of designation: 23rd September 2007

Secretary General
Convention on Wetlands

आ.व. २०७९/०८० मा भएका केही कार्यहरुको फोटो

मचान मर्मत

काठेपुल निर्माण

अतिथिलाई स्वागत

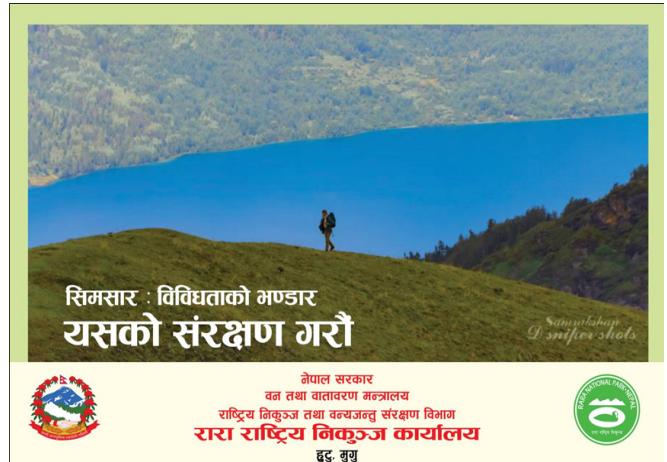
स्वीप अपरेशन

जिल्लास्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण व्युरो बैठक/गोष्ठी

होमस्टे सञ्चालकलाई सामाग्री वितरण

संरक्षण/सिमसार संरक्षणसँग सम्बन्धि प्रचाप्रसार सामाग्री उत्पादन तथा वितरण

पर्खाल निर्माण

सरसफाई

स्वागत तथा बिदाई

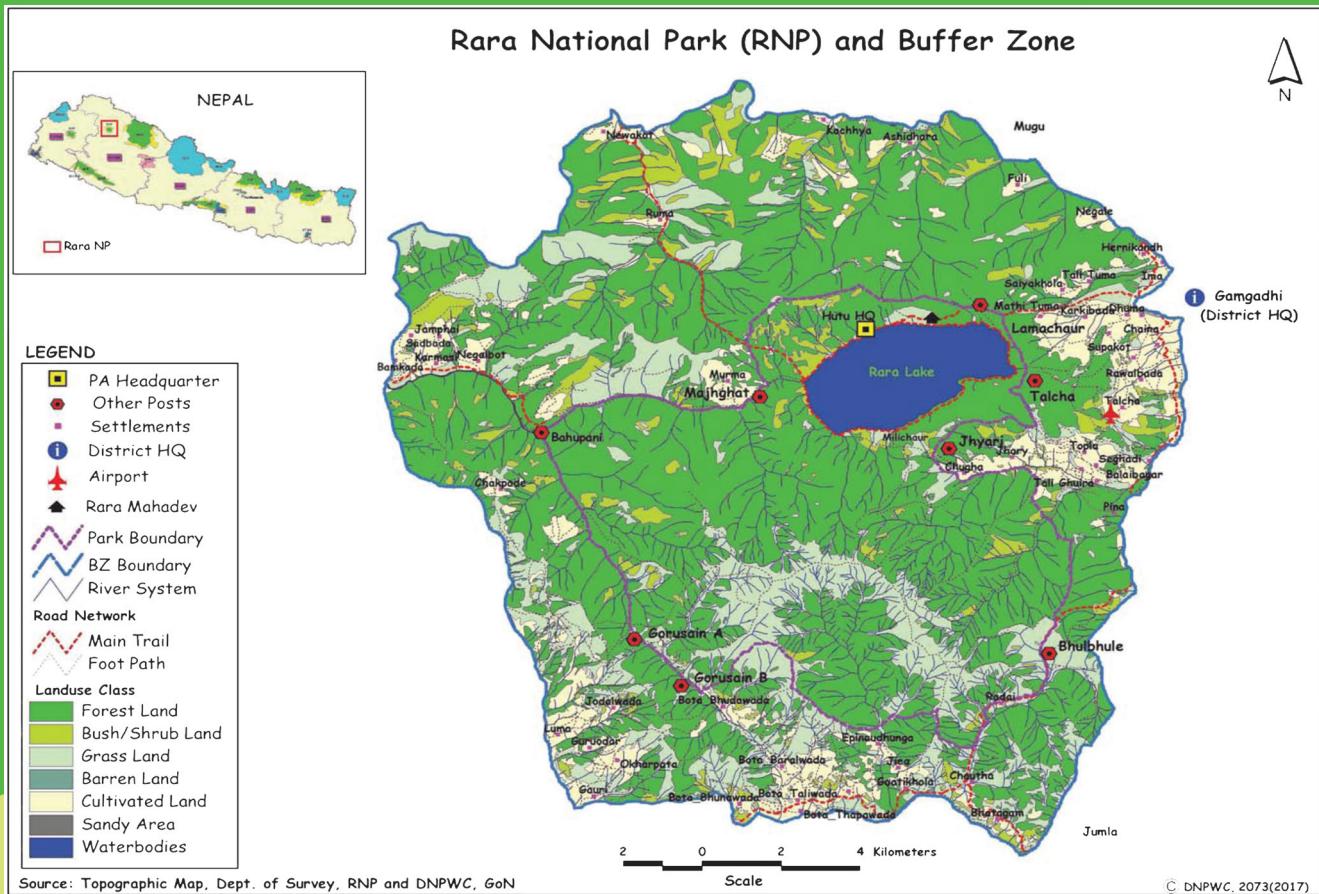
वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन-२०७९/०८०

कार्यालय प्रमुख ज्यूको बिदाई

सरोकारवालासंग संरक्षण सम्बन्धी छलफल

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
हुट, मुगु

